

Nepriklausoma

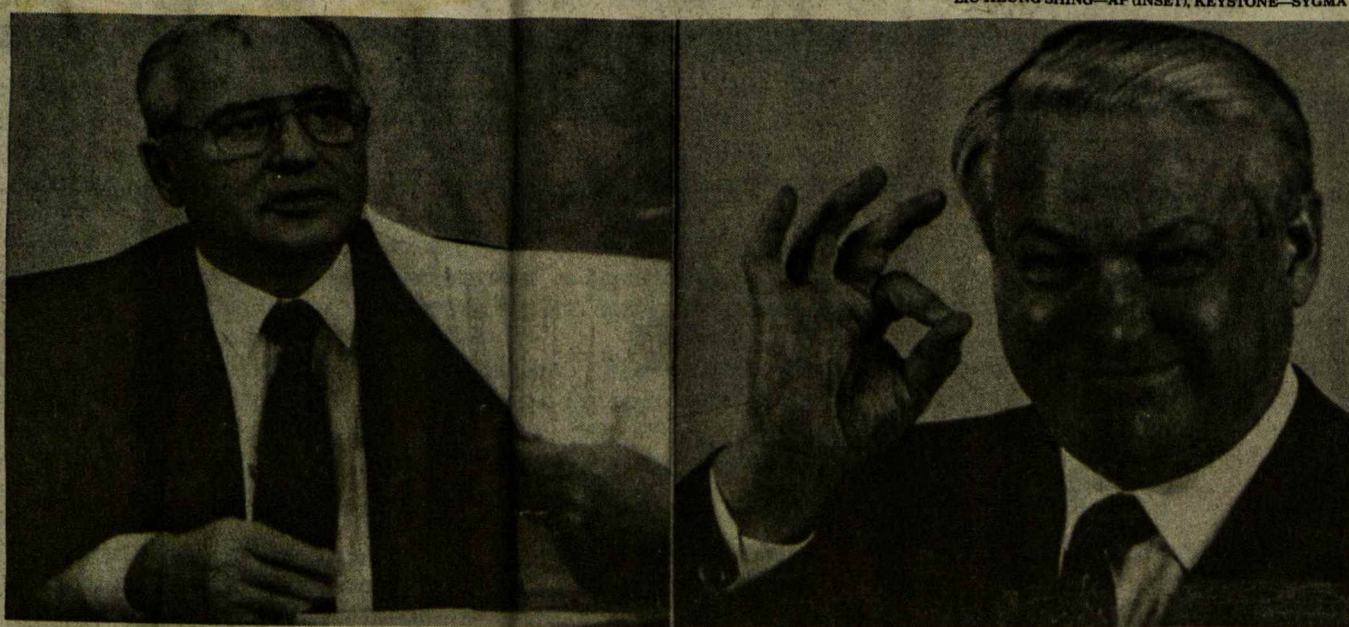
Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, January 8, 1992

Nr. 1 (52-ji metal) • 1992 m. SAUSIO-JANUARY 8 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • \$ 1-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

h. n.

Michail'as Gorbaciov'as įteikia atsistatydinimo raštą, Boris Jelcin'as nesipriešina...

NEBĖRA NEI SOVIETŲ SĄJUNGOS, NEI GORBACIOV'O

1991-ieji metai, gausūs lemtingais ir net istoriniais įvykiais, liks tačiau labiausiai atmintini kaip Sovietų Sąjungos žlugimo metai. Labai nenoromis, kaip ir jos paskutinis vadovas Michail'as Gorbaciov'as, bet galutinai likvidavosi Radonoji imperija š.m. sausio 2 dieną. Jos revoliucinė vėliava su kūju ir pjautuvu Kremliaus viršūnėje buvo nuleista ir jos vieton pakelta senojo carų Rusijos balta-mėlyna-raudona vėliava. Kremliaus vadovo kėdėn atsisėdo Rusijos prezidentas Boris Jelcin'as, kurio rankose dabar ir branduolinių ginklų slaptazenkliai. Iš likusių jų 13-kos sovietinių respublikų dvylika įstojo į Jelcin'o pasitvirtintą NEPRIKLAUSOMŲ VALSTYBIŲ SANDRAUGĄ.

Pirmosios trys, pradėjusios naująją sandraugą, buvo Rusija, Ukraina ir Baltarusija (Gudija). Sandraugos sostinė paskelbtas Maskva, šiuo metu sandraugon nėra įstojusi tik Gruzija, kurioje tebevyksta atkaklus pilietinis karas. Š.m. sausio 6 d. žinių agentūros pranešė, kad Gruzijos prezidentas Gamsachurdija, kurio politiniai priešai jį jau porą savaičių bandė jėga pašalinti, pabėgo iš sostinės į Armėniją.

Manoma, kad ir pilietinės kovos Gruzijoje dar greitai nesibaigs, nes dabartinio demokratiskai išrinkto Gamsachurdijos oponentai yra suskilę į keletą tarpusavyje besipešančių grupių, o jis pats dar turi daug šalininkų provincijos miestiečių ir žemdirbių tarpe.

Naujoji sandrauga turi dar daug neišspręstų formavimosi problemų. Ukraina ir Kazachstanas, dvi didžiausiosios - po Rusijos

- respublikos, nori savo atskaitą kankuomenių, nes žiūrėti su geroku nepasitikėjimu į Rusiją. Ukraina ir Baltarusija jau pranešė, kad paleis apyvartoti savo pinigus. Jelcin'ui panaikinus kainų kontrolę (išskyrus duoną ir pieną), kainos Rusijoje ėmė kilti, o rublio vertė kristi ir tai paveikė visas respublikas, kurių prekyba vyko daugiausia su Rusija. Kol rublis netaps konvertuojama valiuta, finansinė ir ekonominė būklė nenusistovės, ne tik naujosios Sandraugos valstybėse, bet ir kaimyninėse Pabaltijo ir Rytų Europos valstybėse, kurios gaudavo naftos produktus ir žaliavą iš buvusios Sovietų Sąjungos. Todėl jos bando kiek galima greičiau pradėti prekybą viena su kita, o taip pat ir su didžiosiomis Europos valstybėmis - Vokietija, Didžiąja Britanija ir Prancūzija. Aktyviausia jų yra Vengrija, paskutinėmis dienomis užmezgusi prekybinius ryšius ir su Lietuva.

Su Rusija, Ukraina, Kazachstanu diplomatiniai ryšiai baigia sutvarkyti visos didžiosios pasaulio valstybės. Daugelis pasaulio valstybių jau pripažino visas 12 naujų Nepriklausomų Valstybių Sandraugą sudarančias valstybes.

Visuose didžiuosiuose Rusijos miestuose persilaužimas į laisvą rinką bus skaudus. Krautuvėse, kurių lentynose yra produktų, kainos tokios aukštos, kad žmonės neįstengia nieko nusipirkti, o tose krautuvėse, kur kainos dar reguliuojamos, kai kuriems produktams, tų parduotuvių labai mažai arba ir iš viso jų nėra - lentynos tuščios.

Ne be pagrindo Maskvoje nuolat plaukioja gandai apie naujus maistus. Jų gamintojai - senojo režimo buvę tūzai ir pogrindyje besidarbuojantys senieji komunistų viršininkai. Jie patyrę operuotojai drumsta-

me vandenyje. Kol kas Jelcin'o pakankamai populiarius ir žmonės juo pasitiki. Ar tasai Rusijos žmonių pasitikėjimas jį išlaikys valdžios viršūnėje, tur būt labiausia priklausys nuo to, kiek Vakarų valstybės - ypač Amerika - padės Jelcin'ui ir jo Sandraugai pergyventi šią žiemą.

JUGOSLAVIJOJE PENKIOLIKTOSIOS PALIAUBOS

Jungtinių Tautų įgaliotiniui Cyrus Vance pagaliau pavyko susitarti dėl 15-ųjų paliaubų tarp besikariaujančių serbų ir kroatų. Iki šiol kruvinasis Jugoslavijos tautų karas pareikalavo apie 10,000 aukų ir beveik pusę milijono, didžiausioji dauguma kroatų, turėjo palikti savo namus.

Nepriklausomomis valstybėmis pasiskelbusios Slovėnija ir Kroatija jau pripažintos Vokietijos, Austrijos ir Prancūzijos, š.m. sausio 15 d. bus pripažintos visų 12-kos Europos Bendrijos valstybių, jeigu Jugoslavija nesugebės pati surasti kitokio politinio sprendimo. Kad paliaubų būtų laikomasi, J.T. yra numatęs 10,000 karių taikos dalinį, kuris kontroliuotų Serbijos ir Kroatijos pasienį.

PASKIRTAS VILNIAUS ARKIVYSKUPAS

Iš Vatikano pranešta, kad naujoju Vilniaus arkivyskupu paskirtas arkivyskupas Audrys Bačkis, iki šiol ėjęs apaštališkojo pronuncijaus pareigas Olandijoje. A. Bačkis yra gimęs 1937 metais Kaune, bet užaugo Paryžiuje, kur jo tėvas buvo įgaliotas ministras, ėjęs anksčiau įvairias diplomatinės pareigas. Paskyrimas lietuvių į tą aukštą ir svarbų Lietuvos bažnytinį postą, deja, dar neišsprendžia keblis

Vilniaus arkivyskupijos problemos: ji vis dar tebėra Lenkijos bažnytinės provincijos dalis... Kada ir kaip Vatikanas, galų gale, išspręs šią lietuvių-lenkų nelaimingą ir sunkiai suprantamą krikščioniškąją nesantaiką, turbūt, vienas Dievas težino.

NUOMONĖS APIE PABALTIJOS EKONOMINES REFORMAS

ELTA praneša iš Vilniaus apie gruodžio mėn. pabaigoje padarytas apklausas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Klausiami buvo žmoniai, kurie Pabaltijo valstybėje, jų nuomone, ekonominės reformos vykdomos geriausiai. Rezultatai įdomūs. Štai, 44 nuosimčiai žmonių Lietuvoje galvoja, kad Estijoje vykdoma ekonominė reforma geriausiai, tik 23% pačių estų taip galvoja, o latvių - 27%; kad Latvijoje reformos geriausiai vykdoma 6% latvių, 8% estų ir tik 4% lietuvių. Apie Lietuvos ekonomines reformas labai gerai atsiliepia 32% latvių, 32% estų ir 20% pačių Lietuvos žmonių.

Išvada, jei tokios dar reikia, aiskios: kiekvienoje šalyje geriau galvojama apie kitų pasiekimus. Tikslai apie Latvijos ekonomines reformas visų trijų valstybių apklaustinieji ne kokios nuomonės.

TAIKOS KORPUSAS Į PABALTIJOS VALSTYBES

ELTA praneša, kad JAV "Taikos Korpusas" (Peace Corps) pasiųs savo pirmuosius savanorius į Baltijos valstybes šią vasarą, anot naujosios korpuso direktorės Elaine Chao. Ištyrus kur ir kokių savanorių reikia toms valstybėms, bus pasiūlyta anglų kalbos dėstytojų, gamtos apsaugos ir verslo projektų išvystymo programos.

SOVIETŲ ARMIIJA NEJUDA IŠ PABALTIJOS

ASSOCIATED PRESS perduotomis žiniomis š.m. sausio mėn. 5 d. Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybės įteikė Nepriklausomų Valstybių Sandraugai (Commonwealth of Independent States) bendrą raginimą atitraukti Sovietų Sąjungos kariuomenės dalinius iš sostinių - Vilniaus, Rygos ir Tallinn'o.

Taip pat buvo įteiktas bendras raginimas Sandraugos 11-kos valstybių vadovams atsiimti savo piliečius, kurie priklauso Sovietų armijos, tebesančios Pabaltijoje, daliniuose.

Tie bendrieji raginimai patiekti po Baltų Tarybos susitikimo Rygoje. Praėjusio lapkričio mėn. sovietų vadovai buvo sutikę atsiimti savo karius iš sostinių iki gruodžio mėn. 1 dienos, bet susitarimai pakibo ore, įvykus politiniams pasikeitimams.

• Kanadietiškasis doleris Lietuvoje šiuo metu vertas \$102 rublių, o amerikietiškas - 120 rublių.

Lietuvos Respublikos Lito Komitetas yra priėmęs nutarimą kaip susiorganizuoti lito įvedimui.

Lito įvedimo komisijos ruošiasi prireikus, atlikti visus su valstybinių pinigų įvedimu susijusius darbus rajone, mieste ir yra atsa-kingos už Lietuvos Respublikos lito komitetų nutarimų įgyvendinimą mieste ir rajone.

Visos trys Pabaltijo valstybės-Lietuva, Latvija ir Estija yra nutarusios savuosius pinigus įvesti tuo pačiu metu.

• SABOTUOJA Britų mėsos siuntą Maskvos inspektoriatas, tvirtindami, kad 120 t.jautiena yra apkrėsta. Britai garantavo mėsos tinkamumą.

IZRAELIO AMBASADA PABALTIJJE

Lietuvoje yra gauta žinių, kad Izraelio valstybė planuojanti įsteigti ambasadą Rygoje. Toji ambasada aptarnautų visas 3 Pabaltijo valstybes. Reikia tikėtis, jog įsteigus tokią oficialią reprezentacinę įstaigą, Izraelio valstybės ir visų žydų organizacijų pasaulyje (ypač JAV-se) santykiai su Lietuva, Latvija ir Estija įgaus objektyvesnio ir teisingesnio pobūdžio.

KLB VALDYBOS PASTOGĖJE

KLB Inf.

Naujoji KLB Valdyba posėdžiavo 1991 m. gruodžio mėn. 3 d. Tarp visos eilės rūpimų reikalų plačiau aptartas pagalbos mažesniems apylinkėms klausimas. Joms nėra lengva surengti šventių minėjimus, sunku gauti kalbėtojų, nėra vienietų meninėms programoms atlikti. Iš didesnių kolonijų visa tai gauti ne visada įmanoma, nes tuojau pat susiduriama su lėšų stygiu. Tuos reikalus svarstant, kilo sumanymas mėginti paruošti specialias valdajuostes, kurios galėtų tiktai tokiais atvejais. Patyrinėti tokių valdajuosčių paruošimą yra pakviesti A. Rygelis ir V. Čuplinskis.

I PLB VIII-JI Seimą, įvyksiantį 1992 m. birželio 30-liepos 3 d.d. LEMONTE, IL, iki 1992 m. balandžio mėn. 30 d. reikia išrinkti Kanados lietuvių atstovus. Šis seimas bus istorinis, nes jame bus bandoma nustatyti NAUJAS PLB VEIKLOS GAIRES, Lietuvai atgavus laisvę ir tuo pačiu keičiantis PLB uždaviniams. Sudaroma Toronte rinkiminė komisija. Tinkamų kandidatų išrinkimas šį kartą yra ypatingai svarbus dalykas.

Pagalbos Lietuvai Vajaus pabaigtuvės įvyks 1992 m. KOVO mėn. 8 d. TORONTE. Pasiektas vienas milijonas dolerių ir tuo pačiu įgyvendintas KLB valdybos vicep. Vytauto Biretos vadovaujamo komiteto užmojis. Komitetas jaučia, kad jo darbas yra pasibaigęs. Ta proga, žinoma, yra ko ir pasidžiaugti. Į pabaigtuves pakviesti Lietuvos AT pirm. V. Landsbergis, min. pirm. G. Vagnorius ir ambasados Briuselyje reikalų vedėjas Rimvydas Morkvenas. Numatoma platesnė pabaigtuvių programa. Lietuvos vyriausybės narių atsilankymo proga teks išnaudoti jų reikšmingiems pasimatymams su Kanados ir Ontario vyriausybės žmonėmis.

KLB ATSTOVŲ PASITARIMAS SU LIETUVOS KONSULU KANADAI

Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesijoje, įvykusioje 1991 m. spalio mėn. Toronte, iškilo tiesioginio Lietuvos atstovavimo klausimas ryšium su pasikeitusia padėtimi Lietuvoje. Taryba nutarė įpareigoti naująją KLB Krašto valdybą susitikti su konsulu Hariu Lapu ir išsiaiškinti šį klausimą.

Su konsulu pasimatymas įvyko lapkričio mėn. 15 d. jo namuose. Konstatuota, kad po Lietuvos okupacijos iki jos Nepriklausomybės atstatymo už Lietuvą kalbėjusi Diplomatinė tarnyba, VLIK'as ir kiek vėliau įsijungusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Dabar Lietuva įvairiems kraštams jau paskyrusi savo įgaliotinius - ambasadorius, konsulus. Kanadoje Lietuvai atstovauti pakviestas jau tas pareigas prieš tai ėjęs konsulas Haris Lapas.

KLB atstovai - naujoji Krašto valdybos pirm. Gabija Petrauskienė, vicep. Vytautas Bireta ir Toronto Apylinkės pirm. Aldona Barysaitė- pasitarime su konsulu nustatė, kad konsulas atstovauja Lietuvos interesams, KLB - Kanados lietuviams. Tačiau KLB ir toliau tęsia įtaigijimo darbą Kanados vyriausybėje, nes Lietuvos Nepriklausomybės įtvirtinimas to reikalaujantis. Praeitą KLB talkininkavo ir finansuodavo VASARIO 16 proga rengtus priėmimus kitataučiams, taipgi ir Baltiečių Vakarų parlamento rūmuose Ottawoje. Dabar tie ir panašūs renginiai bus jau Lietuvos konsulo rūpestis.

Nutarta dalintis iš Lietuvos gaunama informacija, kuri šiuo metu dar nėra pastovi ir sistematinga. Vykstant KLB įvairius užsibrėžtus Lietuvos naudai projektus, skubesnė informacija bus labai reikalinga, todėl ją gauti bus siekiama visais kanalais.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 25,-
Rėmėjo - \$ 30.

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

vyzdžiai, dabar virte maku
latūra, buvo išsiuntinėta
visiems užsienio tarptauti-
niams ir Lietuvos bankams.
Visos valstybės atsisakė
juos imti, ir tas, matyt,
sudarė SSSR užsienio pre-
kybai nelauktų sunkumų.
Tačiau, kam dabar laikyti
Lietuvos Banko seifuose
tokią niekam nereikalingą
rublių sumą? Po metų
buvo priimtas sprendimas
juos panaikinti. Bet vieną
dieną apsilankė banke smul-
kaus kredito banko
savininkas žydas Braunus,
kuriam taip pat savo laikų
buvo apie tai pranešta.
Braunas su tais smulkiais
kreditais vertėsi sunkokai
ir ne kartą kreipėsi į mū-
sų komercinį banką para-
mos. Dabar jis Lietuvos
bankui pasiūlė neįtikėtiną
paslaugą: sutinkas nupirkti
visus 1.250.000 rublių, o
už rublį mokėsias 20 centų.
Iš pradžių manyta, kad jis
turi humoro jausmą ir
mėgina iš Lietuvos nelai-
mės pasijuokti. Bet nuomo-
nė pakeitė, kai jis patei-
kė sąlygą - leisti tuos
rublius išvežti iš Lietuvos.

- Vežk, kur nori! Nors į
pragarą! - atsakė Braunui
mūsų bankininkai. Sanderis
veikiai buvo sudarytas.
Atseit, padirbti pinigai -
rubliai buvo supakuoti į
lagaminus, užantspauduoti
ir, dviejų muitinės valdi-
ninkų lydimi, iškeliavo į
Kauno geležinkelio stotį.
Manėme, kad Braunus
bus susiuostęs su SSSR
atstovybe ir per jį pigia
kaina "specialūs" rubliai
grąžinami į tėvynę.

Praslinkus porai mėnesių
Brauno smulkaus kredito
bankas persikėlė į Laisvės
alėją, prie jo durų prikėlė
didelę baltą marmuro len-
tą su auksinėmis raidėmis:
BRAUNO BANKO NAMAI.

Braunas turėjo šeštąjį
jutimą. Pasirodo, jog tuo
metu SSSR vyriausybė
vedė su Turkija prekybos
derybas. Apie tai išgirdęs
Braunas rado būdus ir ka-
nalus prieiti prie derybų
dalyvavusių turkų. SSSR
būdama suinteresuota gera
derybų baigtimi, iš Turki-
jos išpirko, atseit, padirb-
tus rublius už dolerius.
Visa kita lieka gilioj pa-
slaptyste. Braunas turėjo ne
tik gero finansininko arba
puikaus diplomato gyslelę,
bet ir intuiciją: rubliai, ku-
riuos Lietuvoje palaikė
padirbtais, Turkijoje prily-
go doleriams! Tokia buvo
SSSR mažųjų tautų globėja,
tokia buvo jos geros kaimy-
nystės, savitarpio pagalbos,
nesikisimo į jų vidaus rei-
kalus, nesavanaudiška para-
ma mažoms tautomis. To-
kie buvo "geriausi" mūsų
tautos sūnūs, kovoję už
Lietuvos laisvę ir laimingą
liaudies gyvenimą.

P.S. Šią istoriją man
papasakojo buvęs ilgametis
Kauno komercinio banko
vyriausiasis buhalteris Bro-
nius Kveseseličius, o vė-
liau patvirtino ir Lietuvos
banko darbuotojai - Petras
Radikas ir Juozas Sankaus-
kas. Antanas Šeigys

Iš Lietuvos Rašytojų sąjun-
gos žurnalo jaunimui -
"Nemunas", Nr. 1, 1990.

LIETUVOJE:

● Gruodžio mėn. 25 d.
senojoje KAUNO Vytauto
Didžiojo bažnyčioje buvo
atlikta pirmą kartą Kalėdų
misterija "Nativitas Domi-
ni" - Viešpaties Gimimas.
Žodžiai - poeto Ričardo
Mikutavičiaus, muzika -
komp. Vidmanto Bartulio.

Giedojų Kauno choras
Leliumai, dir. Alb. Petraus-
kas ir berniukų choras
Varpelis.

● Klaipėdos, Kretingos,
Palangos, Gargždų ir Skuo-
do rajonų gyventojams
Kretingos urėdija paruošė
daugiau kaip 5.000 eglučių
Kalėdoms.

Lietuvos eglučių gavo
ir Graikijos gyventojai,

Dear friends,

It gives me great pleasure to extend my sincerest wishes to you and
your families for a safe and festive holiday season, and for peace
and joy in the coming year.

In 1991, we continued to work together in the quest for change and
progress in Canada. Indeed, Canadians have striven to create a
nation to match our aspirations - a country known for its time-
honoured values of freedom and fairness.

It is at this time of year that Canadians can celebrate past
accomplishments and look ahead to future challenges. As the
Minister of Multiculturalism and Citizenship, I have been proud to
work with Canadians to tear down barriers to full participation
that exist in our society. Together, we can eliminate these
limitations and allow our fellow citizens to become fully active in
all aspects of Canadian life. I firmly believe such involvement on
the part of all Canadians will serve as a foundation for a renewed
commitment to national unity.

The holiday season is a time of family reunion and rejoicing for
all of us. Together, as we welcome the New Year, we set aside
differences and share in the moments of peace among us. Canada
remains known around the world for its caring and compassionate
nature - qualities that reflect our citizenship values and our
ongoing desire for a society where equality prevails.

I share your hopes for a 1992 full of prosperity and happiness for
you and your loved ones.

Sincerely,

Gerry Weiner

Dear Editor

The past year has seen enormous changes and progress throughout
the world.

For the first time millions of people have had a taste of
democracy, freedom, and basic human rights.

We, in Canada, may take many of our own rights and privileges for
granted, but we must not become complacent.

We have built a unique country -- one that is a model for the
entire world.

At this special time of year, let us all make an extra effort to
recognize what is good in our lives, what is good in Canada.

It is those special values and traditions that unite us as a
nation -- and they will be the basis for our future together.

Best Wishes for the New Year!

Sincerely

Barbara McDougall

Barbara McDougall

kuriems buvo nuslysta
pusantro tūkstančio jų.

PAULIAUS GALAUNĖS
LIAUDIES MEISTRŲ
PREMIJA

bus skiriama Lietuvos
Tautodailininkų Sąjungos
skyrių pasiūlytiems kandi-
datams. Už geriausius liau-
dies dailės kūrinius kasmet
ši premija skiriama Lietu-
vos Kultūros ir Švietimo
ministerijai.

Vilniuje išstatytoje
parodoje tapytojai, medžio-
drožėjai, audejai, skulpto-
riai.

● "LIETUVOS AIDAS" da-
bar spausdina dokumentais
ir liudininkais paremtus
straipsnius apie KGB veiklą
Lietuvoje ir partizanų su-
naikinimą.

● Lietuvos prokuratūra
surinko duomenis apie žu-
dynes Vilniuje ir apie ruo-
štą perversmą. Į atsakomi-
ninkų tarpą įeina ir buv.
Sovietų Sąjungos gynybos
min. Jazov'as, saugumo
komiteto pirm. Kriučkov'as
ir aukšti kariškiai, viso
23 asmenys.

Nustatyta, kad Medinin-
kų žudynės įvykdė Rygos
OMON (juodberetinių)
daliny, kuris slapstosi.

Vienas iš kaltininkų
Burokevičius esąs Maskvo-
je. Jis raštu pareiškė, kad
esąs nekaltas ir todėl, ne-
mato reikalo pasiduoti
Lietuvos saugumui ir atsa-
kyti už savo veiksmus.

● Vilniuje atidarytas pir-
masis blokas naujos greito-
sios pagalbos ligoninės
9-ųjų aukštų specialiai tam
reikalui statytame pastate.

BBENZINAS APRIBOTAS

Lietuvoje asmeniniam
susisiekimui benzinas par-
davinėjamas 3 kartus sa-
vaitėje, ne daugiau kaip
20 litrų.

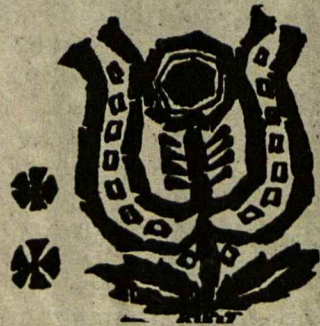
Esant ypatingiems atve-
jams - laidotuves, vestuvės
- benzinas pardavinėjamas
pagal reikalą.

Tų priemonių teko im-
tis todėl, kad į Lietuvą
buvo pristatoma mažiau
naftos, o gyventojai asme-
niniam transportui perviršy-
jo metinę ribą per 10 mė-
nesių daugiau kaip virš 73
tūkstančių tonų.

● Lietuvos vidaus reikalų
ministeriu yra patvirtintas
Petras Valiukas, g. 1948
m. Švenčionių rajone, La-
banore. Teisės fakultetą
baigė Vilniuje ir nuo 1980
m. dirbo Lietuvos Vidaus
Reikalų Ministerijos krimi-
nalinės paieškos valdyboje.
Yra vedęs, augina 2 dukras.
Jis turi pulkininko laips-

nį ir 1991 m. buvo paskir-
tas greitojo reagavimo
rinktinės "Aro" vadu.

● Pagal paskutinįjį gyven-
tojų surašymą, KIEVE gyve-
na 652 lietuviai, truputį
daugiau kaip pusė jų lietu-
vių kalbą laiko savo gim-
tąja kalba. 1990 m. jie buvo
susibūrę į Lietuvių Kultū-
ros Draugiją, įsteigė sek-
madieninę lietuvių kalbos
mokyklą. Dabar kiekvieną
sekmadienį Šv. Aleksandro
bažnyčioje 10 val. r. Evan-
gelija skaitoma lietuvių
kalba.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai
kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapi-
talas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai
veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime
Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos
aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

Sio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos -
lietuvybei iseivijoje!"

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

1991 m. PABAIGOS NESIURPRIZINIS SIURPRIZAS

B.N.

"Gyvename naujoviška-
me pasaulyje" - pasakė
savo atsistatydinimo kalbo-
je Michail Gorbachiov'as,
pasitraukdamas iš SSSR
prezidento posto.

Ilgai delsęs, asmeninės
ambicijos surakintas ir
pagaliau įsitikinęs, kad
nebėra kelio atgal, susida-
rius Jeltsin'o iniciatyva
Nepriklausomų Valstybių
Sandraugai, 1991 m. gruod-
žio mėn. 25 d. vakare
Gorbachiov'as tarė oficialų
atsistatydinimo žodį. Mask-
vos TV ekrane jis atrodė
susitvardęs ir žymiai kuk-
lesnis. Kalba buvo necha-
rakteringai jam, ne per ilgą,
kondensuota. Išskėjęs, ką
jis gero yra padaręs de-
mokratijos įvedimui Sovietų
Sąjungoje ir "šaltojo karo"
užbaigimui, savo pralaimė-
jimo priežastį pagrindinė
nepaminėjo. Iš jo kalbos
atrodė, kad Sovietų Sąjun-
ga egzistavo beveik sa-
valme: "Valstybės ir tautos
(šio krašto) laimėjo tikrą
laisvę pasirinkti apsispen-
dimą būdus", - kalbėjo jis
ir netrukus, už poros sa-
kinių vis dėlto - neatsinau-
jines ir nesusipratus - ,
Gorbachiov'as tvirtino, kad
"mes save atvėrėm pasau-
liui, nebesikišom į kitų
gyventojų reikalus, nebe-
naudojom karių už savo
krašto ribų ir todėl gavom
pasitikėjimą, solidarumą
ir respektą".

Prisiminęs praeitį metų
rugpjūčio mėn. pučą, pasa-
kė, kad tai buvo krašto
krizė, kurios žalingiausia
pasekmė - "valstybės išar-
dymas".

Vis dar Gorbachiov'as
nėra perpratęs, kad ta
"neišardyta valstybė" buvo
iš esmės nenormali, sukli-
juota žiaurumu, prievarta,
o ne laisva žmonių valia.

Labiausiai (ir vėl) už-
imponuos, atrodo, ypač
amerikiečiams, šis, storumis
raidėmis pabrėžtas, Gorbachiov'o kalbos sakiny-
s:

"Manau, kad gyvybiškai
svarbu išsaugoti demokrati-
nius laimėjimus. Už juos
reikėjo užmokėti mūsų
istorijos kančias, mūsų tra-
giška patirtimi. Jų nereikia
atsisakyti nesvarbu dėl
bet kokių aplinkybių arba
pretekstų".

JAV universitetai jau
buvo taip susirūpinę M. Gor-
bachiov'o ateitimi, kad ne
tik ji, bet ir jo žmoną
Raisą - marksizmo-leninizo
itikėtoją, yra pasiruošę
pasikviesti profesoriant...

Kodėl gi nekviečia tik-
ro komunizmo žinovo (ku-
rių netrūksta nei toje pa-
čioje Rusijoje, Ukrainoje
ar Pabaltijoje), kuris galėtų
parodyti tikruosius - tos
sistemos vykdytojų veidus
bei jų sukurtas priemones
tokiai apgavikiškai ir ne-
2 psl.

žmoniškai sistemai įgyven-
dinti. Paprasta tiesa -
komunizmas ir demokratija
yra nesuporuojamas mišinys:
arba turi būti demokratija,
arba - tironija. Ir tai nebu-
vo nušvitę šiaip jau, gali-
ma tvirtinti, drąsiai užsimo-
jusio Gorbachiov'o samonėje.

Reikia pripažinti tačiau
pažangą: pirmą kartą Rusi-
jos istorijoje režimas ir
jo galva nulipo nuo sosto
talkingai. Michail Gorbachiov'as
nebuvo nužudytas,
net nesuimtas. Jis ir toliau
gali laisvai gyventi. Jam
palikta nebloga alga, pora
gerų limuzinų, vasarnamis,
namas ir 20-ties vyrų ap-
sauga. Prasitarė, kad jam da-
bar yra reikalingas poilsis.

"SPECIALŪS" RUBLIAI

Ta pačia proga, jei
mielam skaitytojui nuo-
bodus pasakojimas dar
neįgriso, priminsiu kelis
mazai kam žinomas faktus.
Profesorius Vladas Jur-
gutis, buvęs Lietuvos Banko
valdytojas, 1933 metais
skaitydamas finansų moks-
lo kursą Kauno universite-
te, viešai tvirtino, kad
SSSR, parduodama savo
prekes privačioms Lietuvos
organizacijoms ar asme-
nims, imanti litus, tačiau,
nors tai ir keista, niekad
nėra pareikalavusi, kad Lie-
tuvos išdas juos išpirktų.
Tie litai paslaptinai grįž-
ta Lietuvon. Tam tarnauja
komunistinis pogrindis.

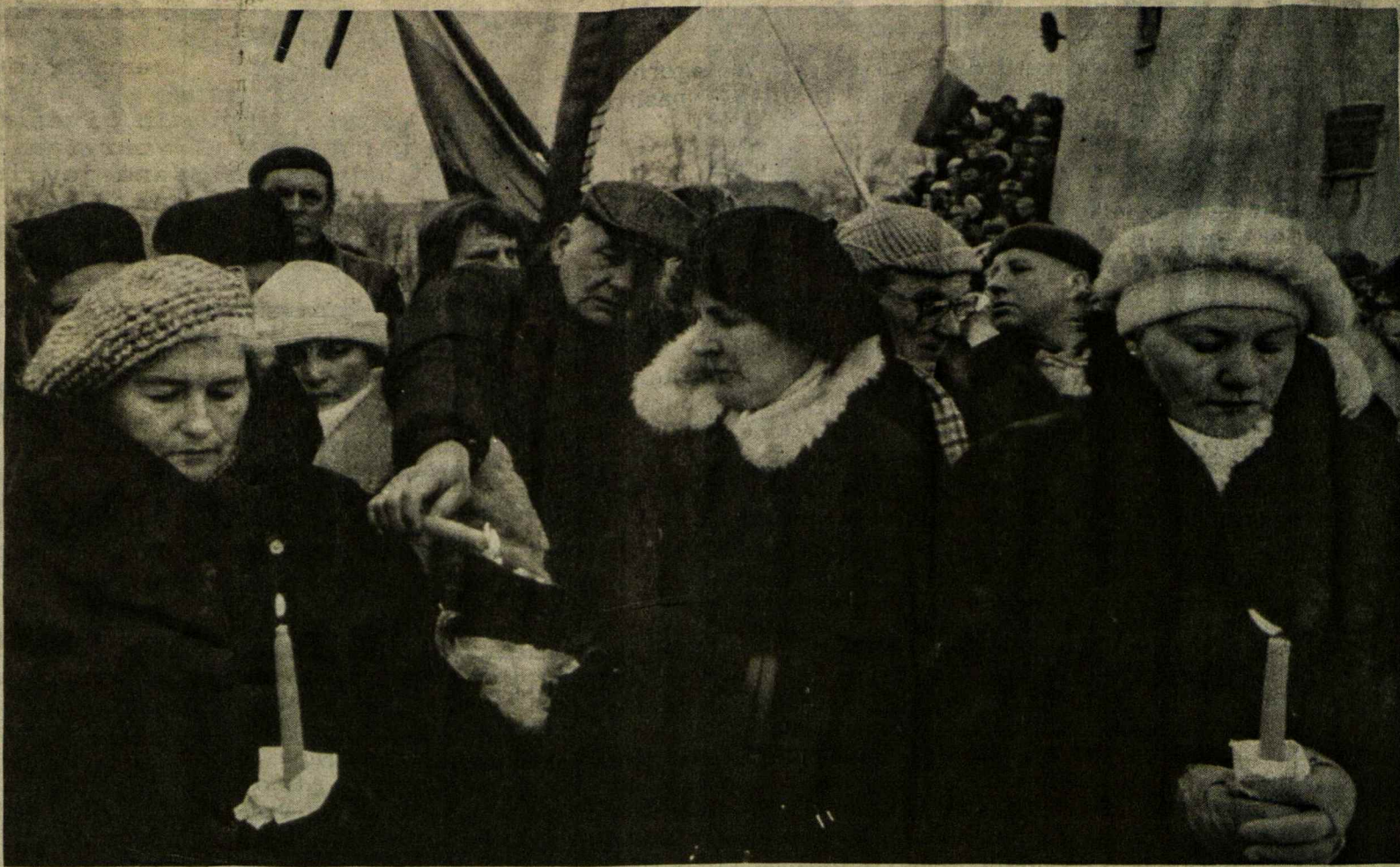
SSSR palaikė ir palaiko
prekybinius santykius su
daugeliu pasaulio valsty-
bių. Tačiau atsiskaitydama
su jais, turi siokius tokių
sunkumų, kadangi rubliai,
kurie kursuoja viduje, pa-
grįsti ne auksu, o ištaty-
mais. Rublius dėl prekių
stokos "kamuoja" amžina
ir neišvengiama infliacija.
Todėl iš pradžių kas dveji
ar penkeri metai, vėliau -
kas dešimt metų jie panai-
kinami - virsta makulatura.
Dėl šių, o gal ir dėl kitų
priežasčių užsienio preky-
bos atsiskaitymams naudo-
jama tik tvirta užsienio va-
liuta - doleriai ir svarai,
kurių SSSR visada stokoda-
vo. Kad būtų išvengta
keblumų, užsienio prekybos
atsiskaitymams buvo išlei-
sti specialūs rubliai, jau pa-
grįsti auksu. Tokius rublius
užsienio firmos ir Lietuvos
prekybinės organizacijos
bei privatūs asmenys priim-
davo ir pagal nustatytą
kursą Lietuvos Banke juos
keisdavo į litus. Šitaip Lie-
tuvos išdo seifuose susi-
kaupė 1,250.000 "specialių"
rublių, prilygstančių apie
trims milijonams litų.

Tada Lietuvos Bankas be-
rodė 1934 ar 1935 m. pa-
prasę SSSR vyriausybę
juos išpirkti. Po ilgo del-
simo buvo gautas nelauk-
tas atsakymas, jog šie rub-
liai "čislatsia podelkoj",
atseit, laikomi padirbtais.

Tuo pat šitų rublių pa-

Kryžiai prie Vilniaus Radijo ir Televizijos rūmų žuvusiems nuo rusų tankų sausio 13 dieną.
Nuotr. L. Stankevičiaus

Lietuvos laisvės didvyrių atminimui uždegamos žvakės.

VYTENIS MERKYS KALBASI SU VYTAUTU PEČIUKONIU

ARBA - BUDEJIMO KRONIKA

Tūkstantinėje minioje Nepriklausomybės aikštėje pirmas jį pamačiau, nes yra nesunku net ir tokiomis aplinkybėmis pastebėti žmogų, su kuriuo vienuolika metų išsėdėjai viename suole, grybavai tuose pačiuose šiluose ir gaudai pugžlius tame pačiame Merkyje. Su Vytautu Pečiukoniū, trisdešimt aštuonerių metų vyru ir trijų vaikų tėvu, mes tai darėme, aišku, labai seniai...Dabar pirmas stabtelėjau ir todėl, kad būdamas pedantas iš karto pamačiau iškrūvintą jo kelnų kišką.

- Žiūrėk, - parodžiau vietoj "labas".
- Iš tikro, - lyg nusistebėjo, ir, kadangi tylėjau, pridūrė: - Moterį traukiau iš po tanko.

Nuėjom į technikumą, susiradom kriauklę ir jis ilgai trynė suteptą medžiagą. Tylėjome.

- Baisu buvo? - pratariau tik tada, kai vėl sugrįžome į Nepriklausomybės aikštę.

- Neklausk, - atsakė, ir aš daugiau neklausinėjau. Nes - jau aušo rytas.

Laukėme jedinstvininkų mitingo (... "ar išdris tokią dieną?")

Ėmėme taisyti pagalius, gelžgalius ir statyti pirmąsias barikadas.

Vis žvalgėmės į Pedagoginio pusę, laukdami pasirodant tankų...

Ir kalboms nebeliko vietos.
Tankai iš tiesų pasirodė, ant tilto, minia siūbtelėjo į tą pusę - taip mes išsiskyrėme.

Kita dieną nupirkau "Atgimimą" ir ten vėl pamačiau savo draugą Vytautą. Prie tanko, apšviesta prožektoriu. Nuotrauka išėjo efektinga, jei taip galima pavadinti nuotrauką, kurioje tankas traukė moterį.

- O koks buvo tavo tankas?

- T-62. Naujausias tais laikais. Tarnavau mechaniku-vairuotoju. Ir važinėdavau, ir manevruose dalyvaudavom, ir šaudydavom...Ir šaukdavo mums, kad priekyje - priešai... Tačiau kad taip - ant žmonių beginklų ir nieko nedarantių, taikos metu...Aną naktį ėmiau galvoti: o argi "nenugalimoji" moka kitaip pasirodyti? Prisimink Afganistaną. Tik su beginkliais ir moka kariauti.

Po pauzės:

- Iki tol žiūrėjau - jedinstvininkams galima darbo metu eiti langus daužyti, patys direktoriai juos siunčia, o mes sau dirbam - jiems duoną uždirbinėjam. Gal, sakau, jau ir man laikas eit - ginti.apsirengiau apie vienuoliktą - buvo penktadienis. Nuo "Pergalės" fabriko iki Spaudos rūmų netoli, tačiau tik spėjau nuėjęs su kitais vyrais atsistoti prie durų, tuoj pasirodė šarvuočiai ir mašinos su kareiviais. Iššokę jie išsiriavo ir, atstodę automatus, pasuko link mūsų. Nedaug mūsų ir buvo. Išstumdę ir išdaužę mus automatų buožėmis, kareiviai prišoko prie durų. Pažiro stiklai. Mes vėl susibūrėm, nepraleisdami kitų. Štai tada prisitartinu du karininkai su automatais, sustojo ties mumis. Iš viršaus vaikinukai paleido vandenį. Karininkai atšoko, ir vienas jų šovė. Mačiau, kaip kulkos atsimušinėjo į sieną, viena pataikė vaikinukui į veidą. Jis dingio.

- Ką jautei, kai kareiviai ėjo į jus, nutalkė automatus?

- Tiesiog visi stovi, tu irgi - ir viskas. Tokiu atveju jau negalvoji nieko.

Vėliau pauzė.

- Kai užgrobė Spaudos rūmus, vyrai pasakė: čia jau nieko nepadarysi, tegu lieka moterys - jos moka garsiai šaukti.

O mes, vyrai, nuskubėjom prie Televizijos bokšto: manėm, kad kariškiai puls ir jį.

Tą dieną nepuolė.

Šeštadienis praėjo gražiai.

Dieną budėjau prie Parlamento, po to prigulčiau pamiegoti. Šalia pasidėjau radiją. Per miegus išgirdau: mieste tankai, būkite atsargūs. Nieko nelaukdamas šokau apsirėngiau ir išpuoliau gatvėn. Sustojo pirma važiuojanti mašina, ir mes nulėkėm prie bokšto.

Važiuodami pro Spaudos rūmus, pamatėme nuo Žvėryno jundantią tankų koloną. Prie Televizijos bokšto kelis tankus jau radom: vienas buvo sudaužęs autobusą. Mes, apstoję jį, kiek pašaukėme: "LIETUVA. LIETUVA". Tankas iššovė tiesiai į mus. Pasirodė - iš tuščio.

Pagalvojau: čia mus apgaudinėja. Vienas tankas triukšmauja, o kiti puls iš kitos pusės.

Su keliais vyrais nubėgome prie pat bokšto. Ten jau buvo daug žmonių, apjuosusių bokštą keliomis eilėmis. Ir pamatėm: tiesiai per tvorą, per medelius atvažiuoja. Jie privažiavo arčiau ir ėmė šaudyti. Šūvių garsas vertė žmones iš kojų. Vieni neišlaikė krito, kiti griebėsi už ausų. Kilo nemažas sąmyšis, ir tankai ėmė spausti žmones arčiau sienos. Taip privažiavo prie pat bokšto. Tada vieni desantininkai puolė daužyti langus ir veržtis į vidų, o kiti puolė žmones. Šaudė automatais, mušė strypais. Karininkai šaudė koviniais šoviniais- transuojančiomis

kulkomis.

Tankų šūviai ir mane apkurtino. Kai atsipeikėjau, pamačiau, kad stovi tankas, o po jo vikšrais - žmonės. Dar gyvi, nes rėkia. Žmonės rėkė aplinkui, visur, kiekvienam kampe. Buvo tikras pragaras. Keliese pripuolėme prie gulinčių: du ištraukėme nesunkia.

- Vyrus, moteris?...

- Kas dabar pasakys: niekas nežiūrėjo, pagaliau sunku buvo ir suprasti...Trečioji tikrai moteris - jos niekaip negalėjo ištraukti.

Tada puoliau prieš tanką ir ėmiau rėkti: "Važiuok atgal" Matai, buvau sąmyšiui pasidavęs: ar jie galėjo išgirsti mano balsą?, Paskui grįžo protas: juk žinojau, kurio tanko vietoje langelis, ir ranka ėmiau rodyti - atgal, atgal. Taigi tarnyba Raudonojoje armijoje buvo ne veltui. Tankas dar pastovėjo, ilgokai pastovėjo, o paskui pasitraukė. Tada griebėme moterį - buvo visa kruvina, ir nunešėm šlaitu žemyn. Tiek ir atsimeu: buvo kruvina ir nelengva.

I greitosios pagalbos mašiną ji jau netilpo - buvo pilnos. Suradome lengvos mašinos vairuotoją - jis ir išvežė.

O užlipti ir grįžti prie bokšto buvo nebeįmanoma: ten tankai ir šarvuočiai dideliu greičiu vaikė žmones, traiškydami viską, kas papuolė po jų vikšrais ir ratais: ir medelį, ir žmogų.

Mačiau, kaip sutraiškė gražiai pasodintas eglaites: gal tankistas manė, kad ten slapstosi žurnalistai?

Turiu albumą - iš kariuomenės parsinešiau. Jame yra ir tankų nuotraukų. Nori - parodysiu?

- Ne, - sakau. - Pats mačiau.

- Žinai, ir prie Spaudos rūmų nebuvo ramu. Kai atkiša automata, nutaiko į tave, kai kulkos į sieną caksi, moterys splegia, tai menkas smugimas. Tačiau žmonės neišsilakstė. Atsimenu, pagavo siutas. Priėjau prie vieno kareivio: šauk. Kai pamatai, kaip į nekaltus žmones šaudo, imi galvoti: tegu ir mane. Tas kareivis nešovė. Apsisuko ir nuėjo. Ten irgi mačiau, kaip kitas kareivis paleido vazonėliu žmogui į galvą. Tai buvo "tik gelytės".

Prie bokšto jau buvo baisu. Kareiviai lyg kažkuo apgirdyti. O gal - tokie išauginti. Buvo žiaurūs. Ir tos transuojančios kulkos: jas matai, ir baisu darosi.

Dabar galvoju: gerai, kad tankas pasitraukė. O jei būtų šoktelėjęs į priekį? Būčiau nespėjęs į šalį...

Ir dar kartą vos nepaguldė. Žiūriu - vienas žmogus kažką užsirašinėja. Priėjau, klausiu: ką užsirašinėji. Neatsako. Rusiškai paklausiau - tyli. Matyt, užsienietis. Gal numerius užsirašinėjo?

Taip "besikalbant", tankas bokštelį pasuko ir - kad trenks. Man kepurę numušė- vos po to suradau. O anas užsiglaudė prie sienos ir ilgai sėdėjo, susiėmęs už galvos. Daugiau jo nemačiau.

- O moterį?

- Moterį suradau. Po poros dienų su sūnumi nuėjome į ligoninę ir susiradom. Laikraštį su nuotrauka parodžiau - viską atsiminė. Labiausiai dėkojo, kad per jėgą jos iš po vikšrų netraukėm: būtime paskutinę saugyslę nutraukė, tada jau, manyk, be kojos. Dabar visi kaulai sutraiškyti, bet sudėjo, sulipdė - tikisi, kad iki šviežių bulvių pasitaisys. Svarbiausia - nenutraukėm saugyslės.

- Kas ji?

Kad nežinau, nei kas, nei kur dirba - nepatogu buvo klausinėti. Žinau, kad vilnietė.

Ir vėl:

- Gal kavos nori?

- Ne, - sakau, - aš gi sakiau, kad nemėgstu.

- Sakei, - sutinka.

- O tą nuotrauką, -sako jis, reikėtų man pasiimti.

- Tai žinoma, -pritariu. -Ir kuo greičiau.

- Liks ir man. Daug jų dabar pridarys, užteks. Buvau spaudos konferencijoje - mus į ją surinko, -kai priėjo vyras. "Ar tai tu prie tanko rėkei?" "Gal ir aš. Visi rėkė". "Aš tave nufotografavau". Žmonių toje salėje buvo daug, vietos mažai. Galėjo didesnę parinkti. Aš ten pasakojau, ką mačiau prie bokšto. Dabar tiek daug klausinėja...

Žinai, ką visiems sakau? Pasakysiu ir tau: 38 metus pragyvenau, o ta naktis - baisiausia. Net kariuomenėje tarnaudamas niekada nepagalvodavau, kad tokią techniką galima naudoti prieš beginklius žmones. O po to dar primeluoja...

Tą pačią dieną suvažiavo giminės, supuolė: tau jau gana. Vaikų pulkas. Tik nesikišk, tik nesikišk - šokinėja. O kaip nesikišti? Mane sąžinė užgrauš. Juk trims mano vaikams reikės gyventi, ir jei dabar leisies moterų ar jedinstvininkų į kampa užspeičiamas, tai kaip gyvens mano vaikai?

- O žmona?

- O ką žmona? Mūsų požiūriai į politiką sutampa. Gyvenime, žinia, visko atsitinka, bet dėl Lietuvos.

Šitoj vietoj abu kiek susimąstom.

- Darbe irgi laikraštį paskaitė, nuotrauką pamatė. Tai ką, klausia tankus stumdei? 35 tonų nepastumsi. Viena ranka rodau, kad trauktųsi, kita- atsirėmęs į tanką: jei šoks į priekį, gal spėsiu...Nors - galvodamas apie kitą, apie save jau negalvoji.

Prisipažinsiu, jaunystėje bandydavau parašyti visokių rašinėlių: viename jų situacija buvo panaši...Žmogus žiūri į nuotrauką ir prisimena savo poelgį, nulėmusį visą tolimesnį jo gyvenimą. Gal todėl sunku buvo atsišpirti šitam - jau iš realaus gyvenimo - parašymui, taip lemtingai sutikus savo seną draugą.

Anas apsakymas, žinoma, buvo visai ne tokia tema...

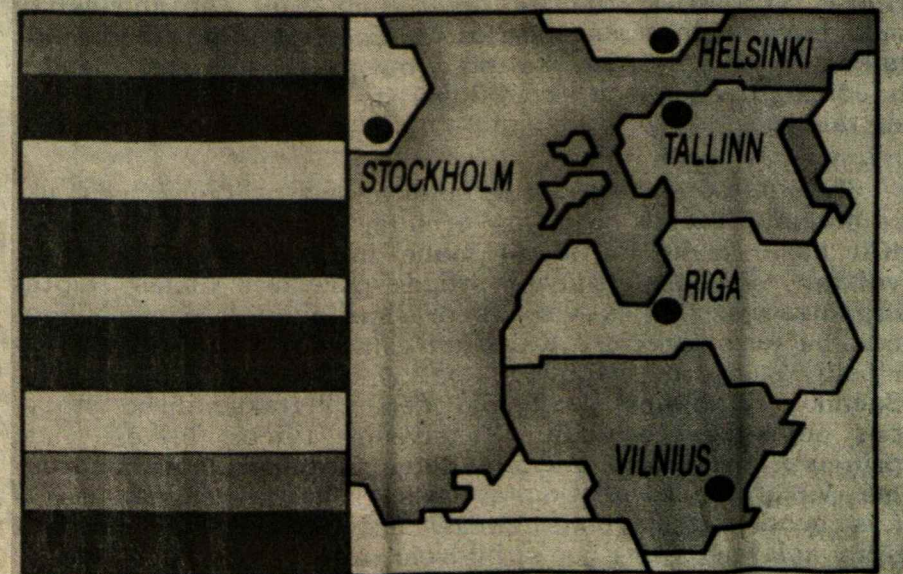
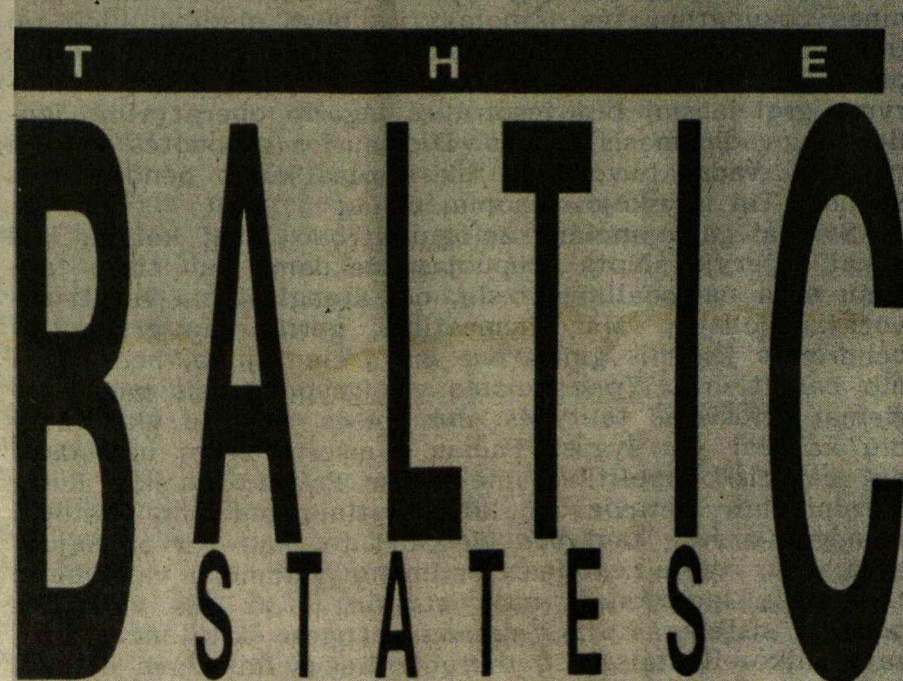
/ Perspausdinta iš VARPO, nr.26, 1991 m. Žurnalą "Varpas" leidžia Varpininkų Filisterių Draugija. Redaktorius Antanas Kučys, 1448 Star Lane, Lemont, IL, 60439, JAV. 159 psl., Kaina \$5./

PABALTIO VALSTYBIŲ NAUJAUSIAS ŽINYNAS

LIETUVA, LATVIJA ir ESTIJA sutarė išleisti bendrą žinyną anglų kalba, kuris ypatingai naudingas dabar, besimezgant įvairiems kultūriniais ir versliniais ryšiams su Vakarų valstybėmis ir Amerikos kontinentu. Medžiagą patiekė ESTONIA ENCYCLOPEDIA PUBLISHERS, LATVIAN ENCYCLOPEDIA PUBLISHERS, LITHUANIAN ENCYCLOPEDIA PUBLISHERS.

Lietuvos dalies redaktoriai yra Kęstutis Demskis ir Mykolas Mikalajūnas. Padėjėja Raimonda Murmokaitė. Vertėjai: Vladas Dobilas, Aukšė Kuokštienė, Šarūnas Papinigis, Antanas Paragys, Violeta Tamašauskienė. Spausdinta Tallinn Book Printers. Leidyneje enciklopediniu stiliumi patiekiamos šių trijų valstybių istorinės, geografinės ir politinės žinios, statistikos lentelės, lankytinos vietos, muziejai, svarbiausių organizacijų adresai, įstaigų pavadinimai ir adresai, bibliotekos, veikėjų ir kultūros darbuotojų svarbiausios pavardės ir adresai, žemėlapiai ir t.t. Nepamiršti valstybių himnai ir jų liaudies kūryba, drabužiai ir kt.

Pabaigoje netgi yra pridėta būtinų išsireikškimų sakiniai, pakliuvusiame ne lietuviai Lietuvon. Reikia sveikinti leidėjus, pasirūpinusius tokiu aktualiu žinynu. b.

A REFERENCE BOOK

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš seniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

/ tęsinys /

Tačiau po keleto dienų gavau ne juokais išsigąsti. Ryta, po bendro patikrinimo kieme, kai pasigirdo signalas "skirstytis!", prie manęs priėjo Gedevanišvilis ir, visiems aplinkui stovientiems girdint, provokuodamas paklausė:

- Na, sakyk, ar dar ilgai žmonės įdavinėsi?..

Taip viešai, visų žekų akivazdoje ką nors pavadinti "stukačium" anais laikais lageriuose reiškė kone mirties nuosprendžio paskelbimą. Žekų tradicijos reikalavo įvairius įdavinėtojus, laisvai samdomos administracijos slap-tus bendradarbius smarkiai apdoroti ar net ir visai sunaikinti. Lagerio žargone žodelis "stukač" yra vienas iš pavojingiausių tam, kuriam taikomas. Mane išpylė čigonis-kas prakaitas, bet stengiausi susitvarkyti.

- Manęs gali negąsdinti, - atkirtau jam labai šaltai, - nesu iš bailių būrio!

Atsikirtau jam vyriškai, bet dėl to nepasijutau nė kiek saugesnis. Prie manęs priėjo tautietis, teisininkas Leonas. Tą provokaciją jis buvo girdėjęs ir žinojo, kad tokiais atvejais menki juokai. Todėl patarė man tuojau eiti pasikalbėti su visų kaukazičių vyresniuoju. Tas žekų kaukazičių vyresnysis buvo čėčenas. Jo klausė ne tik čėčėnai, ingušai, balkarai, karačijai ir kiti mahometonai, bet ir gruzinai bei armėnai. Pagal Kaukazo kalnų gyventojų papročius vyresniųjų klausyti būtina. Po patikrinimo ir nuėjau pas tą vyresnįjį. Trumpai išdėčiau, kuo Gedevanišvilis mane kaltina, ir prašiau jį sudrausti. Rimtas čėčenas netikėjo, kad aš būčiau galėjęs gydytoją įskusti ir tuo pačiu jį iš ligoninės išvaryti. Jis tuoj suvokė, dėl ko pas jį atėjau, ir mane nuramino:

- Gerai! Nebijokit, aš sutvarkysiu.

Čėčėno žodžiais patikėjau, nes žinojau, kad kalniečiai savo senius labai gerbia ir vykdo jų nurodymus. Todėl jau nebijojau, kad gruzinai bandys man keršyti už savo tautietį. Be to, pati Caplina pasirūpino, kad tą sunkaus būdo mediką iš mūsų lagerio išgabentų kitur.

Kalėjimuose ir lageriuose įdaviko arba "stukačiaus" vardą žekas gali gauti visai nepelnytai, be jokio pagrindo. Syki apšauktas įdaviku, žmogus netenka galimybės įrodyti, kad tai netiesa, pasidaro beveik neįmanoma atstatyti gerą vardą. Kai tik atvykau į Peščianlago punktą, kur buvo keli šimtai mano tautiečių, jie mane tuojau draugiškai išpėjo, kad esąs lietuvis "stukačius" pavardė Novickis, jau apysenis žmogus iš Ukmergės krašto. Ir aš ėmiau žiūrėti į jį su tam tikra panieka, į jokias kalbas nesileidau, iš tolo jo vengiau. Netrukus vakare, prieš uždarant barakus, prie pat durų kažkas jį smarkiai sužalojo, akmeniui ar plytgaliais sudaužė galvą. Teko guldyti ligoninėn. Nelaimėlis man skundėsi, verkė karčiomis ašaromis, sakėsi absoliučiai nesuprantas, už ką jį tas Lionikas jau kelintą kartą taip žiauriai sumušė. Iš anksto atitinkamai nuteiktas, patikejęs tuo, ką iš kitų buvau girdėjęs, aš jo neužjauciau. Novickį kiek apgydė ir vėl išginė dirbti. Po kokios poros mėnesių jį vėl sumušė, vėl teko guldyti stacionarėn. Ir vėl jis dejavo nežinąs už ką tasai Lionikas jį kankina. Kas jį muša, jis gerai žinojo, bet už ką - niekaip negalėjo suprasti. Aš ir taktiškai maniau, kad šitaip jis atsiima už kenkimą kitiems kaliniams, už jų skundimą. Veliau Novickį perkėlė į kitus lagerius, kur kaip teko girdėti, jis nusilpo ir mirė.

Gerokai vėliau, kai Novickio jau nebuvo tarp gyvųjų, lietuviai atsitiktinai išsifravo, kad "stukačius" buvo visai ne Novickis, o kaip tik tas jaunas vyras, kuris jį mušdavo. Užsipeistas jis prisipažino Novickį tyčia apkaltinęs ir mušdavęs, nes norėdavęs nukreipti žekų dėmesį nuo savęs. Už tai mūsiškiai rengėsi jį likviduoti kaip dvigubą niekšą. Tačiau jis atsispašė, prisiėkė daugiau niekuomet taip nedaryti. O vargšas Novickis, bijodamas užsitraukti skundiko vardą, niekuomet lagerio administracijai nepasakė, kas jį muša.

Vienu tarpu mūsų lageryje ėmė burtis tautinės regioninės žekų grupuotės. Žinoma, jos buvo slaptos, kiek tai įmanoma lagerio kieme. Galėjai jausti, kad kiekviena grupuotė turi vadą, kurio akiai klausio. Tų grupuotčių susidarymą greičiausiai bus inspiravęs lagerio operatyvinis igaliotinis, vadinamasis kūmas. Didžiausios grupuotės - Vakariečių - vadas buvo kaip tik slaptas kūmo bendradarbis Sachno. Tai išryškėjo, žinoma, vėliau.

Sveikai galvojančiam žmogui atrodo labai keista, kad žekai lageryje slapta grupuojasi siekdami tam tikrų tautinių arba nacionalinių tikslų, net stengiasi čia varyti savotišką politiką. Mano supratimu, geriau jau grupuotęsi bendromis jėgomis gintis nuo urkių siautėjimo, nuo lagerinio banditizmo. Ypač keistas yra grupavimasis pagal tariamai priešiškas tautybes. Juk teisės požiūriu visų tautybių kaliniai yra lygūs. Tačiau tamsesni žekai užkibdavo ant savotiškos politinės meškerės. Pavyzdžiui, kai kurie ukrainiečiai, lietuviai ir kitų tautinių mažumų atstovai nemėgdavo rusų tautybės vien dėl to, kad Tarybų Sąjungoje rusų tauta vaidina lemiamą vaidmenį valstybėje, todėl esą kiekvienas rusas atsakingas už tos valstybės politinę sistemą, kurios aukomis daugelis kitataučių žekų save laikė. Kartais rusų tautybės žekus laikydavo atsakingais net už tai, kas dėjos tardymų kalėjimuose ir lageriuose. O faktiškai visi kaliniai, nepaisant tautinių skirtumų, buvo vienos kategorijos žmonės. Stalino ir Berijos laikais visi politiniai kaliniai buvo kleimuojami bendru liaudies priešų vardu, o Stalinas ir Berija, kaip tik ne rusų tautybės.

Tą slaptą Vakariečių grupuotę sudarė daugiausia ukrainiečiai. Tačiau prie jos prisidėjo ir nemaža lietuvių. Kai kurie jauni tautiečiai mane informuodavo apie savo veiklą. Aš nepraleisdavau progos pareikšti tokias slap-tas organizacijas laikąs visai beprasmiškomis ir kenksmingomis patiems žekams. Kaip jau minėjau, kurį laiką Vakariečių grupuotė vadovavo palyginti dar jaunas vyrukas Sachno. Kaliniams jis turėjo nemažą įtaką, dirbo statybos objekto vyresniuoju. Vakariečiai tvirtai laikėsi vado principų, juo tikėjo, niekam neleisdavo kritikuoti. Jausdama Vakariečių priešiskumą, rusų grupuotė rengėsi prireikus bendromis jėgomis gintis. Patylikais buvo kalbama apie neišvengiamas jų tarpusavio skerdynes. Tai žinojo ir lagerio vyresnysis.

Gražų vasaros sekmadienį, žekų poilsio dieną, lagerio valgykloje buvo demonstruojamas filmas "Gyvasis lavonas". Staiga filmo demonstravimas buvo nutrauktas, lageryje pakvipto neramumais. Pusantro tūkstančio kalinių kažko įtemptai laukė. Pasirodo, rusai išsifravo, kad Vakarie-

DEŠINĖJE:

Karaliaučiaus universiteto

Die Arbertina pagrindinis

pastatas karo metu buvo

visai sugriautas. Šiame

universitete studijavo

nemaža lietuvių. Universi-

teto archyvuose buvo daug

lituanistikos, kurios didelė

dalis žuvo.

čių grupuotės vadas yra slaptas "kūmo" bendradarbis, vyk-das jo direktyvas, tikras provokatorius. Rusai nutarė su tuo agentu atsiskaityti. Vakariečiai susispietė savo vado ginti. Didelė jų grupė suėjo į baraką, kuriame tas vadas buvo pasislėpęs. Atmosfera tolydžio kaito. Manydami, kad Sachno visur ir visada ginąs žekų reikalus, kai kurie mūsiškiai savo noru nuėjo stiptinti jo "leibgvardijos". Gynėjų prisirinko kone pilnas barakas. Lagerio administra-cija smarkiausiai jau išsišifravusius Vakariečių grupės na-rius tuojau izoliavo ir kitą dieną išsiuntė į kitą lagerį, taip susilpnindama bent vieną skerdynėms pasirengusią šali. Tačiau svarbiausias Vakariečių maistavimo kaltinin-kas Sachno buvo paimtas tik apsaugai, greitai paleistas ir paliktas tose pačiose statybos objekto vyresniojo parei-gose. Tai rodė, kad jis tikrai yra agentas provokatorius. Tačiau dauguma ukrainiečių ir lietuvių jį ir toliau laikė žekų reikalų gynėju.

Po didelės maistaujančių vakariečių grupės išsiuntimo įtampa tarp grupuočių susilpnėjo, bet neišnyko. Ji vėl iš-liepsnojo, kai iš Maikuduko atgabeno naują didelę kalinių partiją, kurioje buvo daug ukrainiečių ir lietuvių. Naujai atvykusiems pasirodė, kad virtuvėje ir kituose lengves-niuose postuose per daug rusų. Nutarta padaryti pervers-mą, išstumti rusus iš tų vietų ir patiems jose įsitaisyti. Tačiau tam reikėjo preteksto. Kai kas siūlė parnešti ne-gyvą pelę ir ją, virėjui nematant, įmesti į maisto katilą. Tada sukelti triukšmą ir reikalauti pakeisti virtuvės per-sonalą. Įtampa tarp vakariečių ir rusų tęsėsi keletą sa-vačių. Ir štai vieną gražią dieną tautiečiai man pranešė, kad abi šalys susitarė padėti ginklus ir nesimusti. Deja, netrukus lageryje visai nelaukta, netikėtai, nepaisant pa-liaubų, prasidėjo baisios skerdynės.

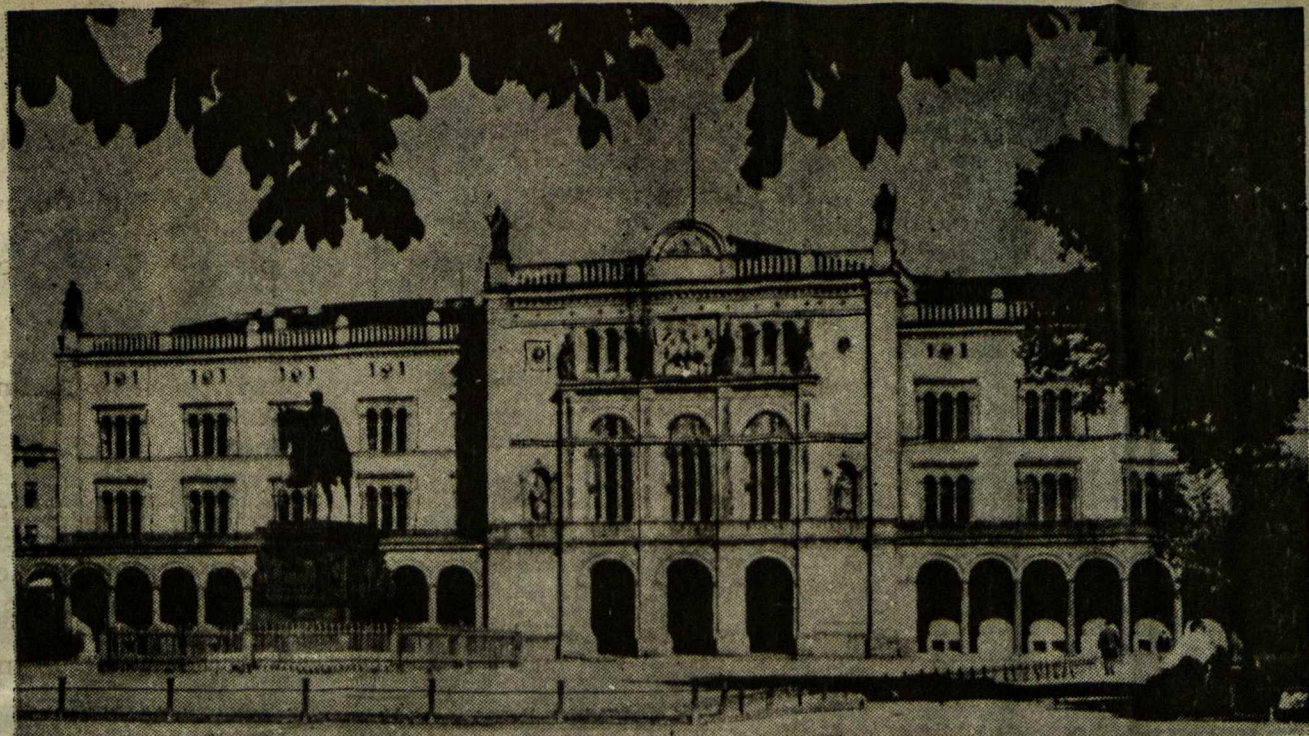
Buvo berods 1954 m. vasaros pabaiga. Badas ir skur-das lageriuose jau seniai užmirstas. Lyginant su tuo, kas buvo prieš dešimt metų, galėjai sakyti, kad žekams ge-ras maistas, kaip avizos erzilams, pasturgalius draskė. Jau seniai užmirstas dubenėlių laižymas, trupinėlių ir nu-mestų žuvies kaukelių rankiojimas. Aprūpinimas taip pasi-keitė, kas kasdien iš lagerio išveždavo po gerą statinę neišsėrėtos balandos, po statinaitę košės, po didelę dėžę nuo stalų surinktų duonos gabalų. Administracijos nurody-mu, lagerio kieme buvo auginamos ir penimo bekoninės kiaulės. Maisto atliekų joms užtekdavo. Per šventes tas penimes kiaulės paskersdavo, žekams išvirdavo puikių sriu-bų ir duodavo po gabaliuką pirmarūšės mėsos. Lageryje veikė nuolatinė maisto produktų parduotuvė, kurioje už savo pinigus galėjai be jokių apribojimų nusipirkti sviesto, cukraus, įvairių žuvies konservų, sausainių, baltos duonos, įvairių kruopų. Produktus galėjai duoti išvirti specialioje virutvelėje. Uždirbtus pinigus kaliniams išmokėdavo tie-siog į rankas - ne taip kaip seniau, kai tik pagal asme-ninę sąskaitą retkarčiais galėdavai šį tą nusipirkti. Veikė jau ir taip vadinamoji komercinė virtuvė, kurioje galėjai už savo pinigus užsisakyti specialių valgių. Matyt, dėl to žekai tiesiog išdyko, kartais prasimanydavo nežmoniškų dalykų. Pavyzdžiui, kai kurie darbo objektuose augindavo ir penėdavo šuniukus, kuriuos paskui pjaudavo, kepdavo ir keldavo darbo vietose puotas. Sunkvežinių vairuotojai, daugiausia bausmę atlikę kaliniai, vežioję įvairias staty-bines medžiagas, už pinigus mielai pristatydavo ir degti-nės, nors ji buvo griežtai uždrausta.

Kartą po puotos su šuniene ir degtine, kai kurie ze-kai iš darbo grįžo dar ne visai išsiblaivę. Vienas toks pra-dėjo kabinėtis prie jauno džuko, kuris buvo žinomas kaip Vakariečių grupuotės narys. Karštakraujis džukas užsiuto dėl pusgircio ruso įžeidinėjimų, išsitraukė savo darbo peiliuką ir brūkštelėjo jam per soną. Iš žaizdos išsiveržė kraujas. Tai pamatęs kitas rusų grupuotės žekas sušuko:

- Mūsiškį supjaustė!

Žinia žaibo greitumu pasklido po visą lagerį. Rusų grupuotės žekai, siaipjau laikęsi gynybinės taktikos, pa-galvojo, kad vakariečiai sulaužė paliaubų susitarimą ir klatingai pradeda juos pul-ti. Užvirė baisios muštynės, į kurias išvėlė keli šimtai žekų. Vieni puolė ieškoti paslėp-tų durklių, kiti griebė tai, kas pakliuvo po ranka, - laužė gultų lentas, čiupo šluotų kotus, ardė geležinės lovas. Rėkė žmonės, poškėjo lentos, žvangejo langų stiklai, trink-sėjo durys. Kova vyko ir kieme ir barakuose. Paleisti į darbą plytgaliai, akmenys, lentgaliai ir specialiai skerdy-nėms paruošti durkliai.

Tie žekai, kurie nesidėjo į grupuotes, suskliaudę ausis sėdėjo barakuose ant savo lovų, bijodami, kad kovos įkarštyje nekaltai nenukentėtų. Mano lova stovėjo pasienyje toliau nuo durų. Prieš tą sumaistį buvo užėjęs geras ma-no draugas Povilas Malinauskas, kuris irgi stengėsi būti neutralus. Tačiau dauguma kalinių buvo išbėgę į kiemą. Vieni draugų ginti, kiti iš smalsumo pasidairyti. Muštynių pradžioje manyta, kad nugalės vakariečiai, nes jų grupuo-tė buvo gerokai didesnė už rusų. Vienas lietuvis, rusų grupuotės narys, iš baimės pasislėpė po gultais. Taigi, barake tūnojome vos keliolika žmonių. Prie durų sėdėjo apysenis ukrainietis, mūsų tvarkdarys. Staiga pro duris išsoko nuo kautynių išsūtęs vyras krauju pasruvysiomis akimis, smogė ukrainiečiui durklu į nugarą ir išbėgo. Tvarkdarys suriko ir sudribo vietoje. Baisu buvo prie sužeistojos eiti, nes kova tebevirė, galėjai ir pats būti durklu pervertas. Drąsesnieji dairėsi pro langus, padėjo gabenti į ligoninę sužeistuosius. Visa laisvoji lagerio ad-ministracija pasiskubino nešti kudašių, kad netyčia nebūtų apgadintas ir jų kailis. Lagerio statyba atidarė vartus, prie kurių pristatė visą būrį kareivių su automatais, kul-kosvaidžiais ir šunimis, kad kaliniai per tą samysį negalė-

MAŽOJI LIETUVA IR VOKIEČIŲ - SOVIETŲ SANDERIAI

Vytautas A. Jonynas

F.W. Christians'o pavardė skamba veikiau latviškai, negu vokiškai, tačiau jos savininkas yra Deutsche Bank valdytojas ir Vokietijos bankų konsorcijumo igaliotinis įvairioms deryboms su Sovietų Sąjunga. Tų derybų metu F. Wilhelm Christians'ui teko dažnai lankytis Maskvoje, o paskui būti vežiojamam po visą kraštą. Tos nesibaigiančios Eurazijos lygumos buvo, tarp kitko, jam artimai pažįstamos iš siaubingų fronto dienų, kada jis galinėjosi su mirtimi keturis kartus sužeistas.

Dalių tų įvykių jis pamini savo knygoje: PATHS TO RUSSIA. FROM WAR TO PEACE (Translated from the German by Joachim Neugrosschel. New York. Macmillan, 1990), bet esmėje ji skirta Federalinės Vokietijos ir So-vietų Sąjungos prekybinių santykių raidos pavaizdavimui. O tie ryšiai neretai būdavo smarkiai susinarpioję.

Tenka pripažinti F. Wilhelm Christians'ui dovaną atpa-sakoti įvairių derybų eigą sklandžiai, suprantamai, vaiz-džiai. Kaltais net jaudinančiai, kai jam tekdavo sutikti kitapus stalo žmones andai pyškinusius į jo apkasą, kur nors prie Kursko, Gomelio ar Priegliaus. Protarpiais, knygą skaitant, nevisada aišku, ar nebus kegebistai auto-rių "suminkštinę", "tenderizavę", taip jo šneka ima skam-bėti bolševikų pakaliko šneka, bet visumoj akivaizdu, kad ir jam buvo pavykę kai kada oponentus palenkti, įtikinti. Rasit paties gyvenimo verčiami sutikti, kad Christians'o turima nuovokos, sovietikai ilgainiui ne vien suteikė jam galimybės susitikti su "stambiomis daržovėmis", kaip Ti-chonov'as, Gorbačiov'as ir "tutti quanti", bet net jį pa-vėdžiojo po nuošalesnius, uždaresnius Sovietijos užkam-pius, kaip Baikonuro kosmodromą, Kolos pusiasalį, Tiū-meno naftos laukus, kur dar nebuvo įžengusi jokio sve-timšalio, nebent mirtininko zeko, koja.

Kaip tik tame skyrelyje, kur jis pasakoja apie savo išskylas, mes aptinkame idomius mums staigmenų. Tokia yra, pavyzdžiui, revelacija, kad Kolos pusiasalio ekono-minis išsivystymas gali suvaidinti nemažą vaidmenį Lietu-vos ateities gyvenime. Gal teigiama, o gal negailėstingai žiaurų, jei nebūsite pasiruošę.

Iki 1987 m. rudens, kai Murmanske lankėsi Gorbačio-v'as ir savo kalboj paragino tenykščius vadovus griebtis, nelaukiant Maskvos "ukazų", iniciatyvos ugdyti pausia-salio ekonominę potencialą, šis žemės iškyšulys buvo žino-mas Vakarų pasauliui vien kaip grėsminga laivyno, aviaci-jos, povandeninių laivų ir visokiausio kalibro raketų ba-zė. Tiesa, per II-jį Pas. karą į neužšalantį Murmansko uostą plaukė nesibaigiantis amunicijos, tankų, vaistų ir konservų sriautas, milžiniška parama, padėjusi Stalinui išsilaikyti soste, vėliau užgrobti milžiniškus Europos plo-tus. Už tą pagalbą sovietai, berods, iki šiol nėra pasakę Vakarams aciu.

Pasirodo, kad šalia nykių kapelių, pastatytų žuvusiems alijantų jūreiviams, esama Kolos podirvyje ir neišsėmtų gamtos turtų (kartais tokių retų, kad tenka juos išvežti iš Australijos bei Pietų Afrikos), kuriuos sovietams būtų pelninga eksploatuoti, susidėjus su Vokietija ir užtikrinus investavimams (jie būtų siekę tuomet \$21.5 milijardų) apdraudą.

Rūdai ir kitoms gėrybėms išgabenti į Vakarus vėrėsi dvi galimybės. Viena buvo jūros keliu iš Murmansko ap-link Šiaurės iškyšulį į Šiaurės jūrą ir toliau į Bendrosios Rinkos krastus. Kitas kelias buvo gėlių vandens kelias per sovietų pagrobto Karelijos ežerus ir kanalus iki Le-ningrado, toliau Baltijos jūra į Kaliningrado (Karaliau-čiaus) ir vokiečių Luebeck'o uostus. Sovietams šis kelias atrodė priimtinesnis. Petrozavodsk'o, tarybinės Karelijos sostinės, pareigūnai įžiūrėjo tame projekte dar kitus pri-valumus, kaip pav., išvystyti turistinę pramonę prisivilio-jant Vakarų piniguočius.

F. Wilhelm Christians'as bematant suvokė šio projekto naudą Vokietijai ir nelaukęs priėjo savo trigraši:

"1989 m. kovo mėnesį per pirmą vokiečių-sovietų Fo-rumą Bad Godesberge, rašo jis, "aš pasikalbėjau su prof. Leonid'u Abalkin'u, Gorbačiov'o ekonominiu patarėju. Pa-siūliau jam įsteigti "pramoninę Baltijos sritį K", kurioje būtų suteikiamos specialios mokesčių nuolaidos investavi-mo projektams, idant būtų sutvertas technologinis ir in-dustrinis centras "pusininkėms" vokiečių-sovietų firmoms (joint ventures). Darydamas tą pasiūlymą, aš sąmoningai priminiau pašnekovui Gorbačiov'o "bendrų Europos namų" metaforą. Mano žodžiai, kad ši vizija galėsianti tapti re-

/nukelta į 5 psl...../

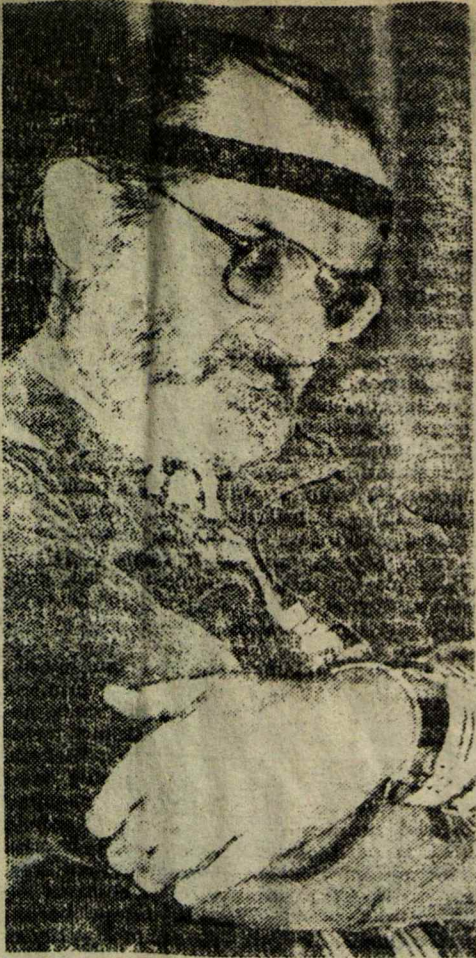
tų pabėgti. Kai kuriuos sužeistuosius saugumo sumetimais sanitarai išgabeno pro vartus ir paliko ginkluotos sargy-bos apsaugai, nes ligoninėje priesininkai galėjo juos pri-baigti.

Po kokios valandos įnirtingų kautynių įvyko persilauži-mas. Šį kartą nugalėjo rusai. Jie buvo organizuotesni ir kovingesni. Tačiau ir po persilaužimo dar kokią valandėlę buvo neramu. Nugalėtojai ieškojo pasislėpusiųjų, užtikę žiauriai mušė. Išiveržė ir į ligoninę, mušė sužeistuosius, nepaisydami medikų protesto. Nugalėtieji bėgo pro vartus ieškoti apsaugos ginkluotos sargybos kariuomenės būryje.

Vakariečiams galutinai kapitulijavus, kova aprimo. Pa-sirodė pats lagerio viršininkas, labai susijaudinęs, supra-tęs, kad čia viršininku jau nebus. Aš jo galėjau, nes tai buvo gana humaniškas žmogus.

/bus daugiau/

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LIETUVOS VALSTYBINĖ LITERATūros PREMIJA PASKIRTA VYTAUTUI P. BLOŽE

Poetas V.P.Bložė, gimęs 1930 m.Lietuvoje, neabejotinai yra vienas idomiausių ir išsidėmetinių lietuvių poezijos novatorių ir avangardininkų. Dešimtmečiais jo kūryba buvo komunistinės cenzūros draudžiama, jo rinkinių spausdinimas atidėliojamas, patys rinkiniai braukinėjami ir turėjo išgulėti stalčiuose.

Lietuvos žmonėms daugiausiai ir plačiausia buvo žinoma tik jo pramoginių dainų tekstai, kurie dar ir šiandieną įrodo Vytauto P.Bložės išskirtinį talentą.

Poetui buvo okupacinės valdžios sudaryta ir daugybė įvairių kitokių sunkumų, net apsigyventi Vilniuje neleista. Todėl ir pasirinko jis su savo žmona, žinoma poete Nijole Miliauskaite, gyvenvietę Druskininkuose.

Vytautas P. Bložė

ANTIDOTUM

Kauno mėsinkininkas skundė valstietį žolininką: daiktinis įrodymas: maišelis žolių, rastas pas kaltinamąjį: valstietis ginasi, sakdamas, kad žolėmis apsmilkęs vaikus, kad jie

naktimis nubudę ima verkti ar ka baisaus susapnavę nebeužmiega, bet štai Kauno žemės teisme teisama Ulijona Jurgienė: ponis jos, Barbora Daucevičienė

liepusi parūpinti ponios brolio, Baltramiejaus, seilių ir žemių iš jo pėdų. Ir perduoti Margaritai, gyvenančiai Vilkijoje, kad toji kažką slapta padarytų ponios broliui ir žmonai jo, su kuriais anoji pykosi: tardytojai

kaltinamosios pasiaiškinimu lieka ne visai patenkinti ir paskiria jai tardymą su kankinimu

ji viską išsipasakoja: esanti mat nuodininkė, o minėtoji Margarita - jos bendrininkė: jos ketinusios iškasti palaidotą vaiką: išdžiovinti, sutarkuoti ir sumalti miltelius sumaišyti su žolėmis ir nuodyti kitus žmones kaip kad jau nuodijusios vaikus. Po tokio prisipažinimo mokytiems teisėjams tampa aišku, kad Ulijona ragana

ir ji nuteisiamą sudeginti, kas ir padaroma, tik dėl budelio kaltės, kuris kaip tyčia pasitaiko dar labai neįgudęs, pasmerktoji per ilgai kankinasi, tačiau mirtį sutinka dvasiškai paruošta, kančias pakelia

kantriai ir drąsiai, po ko ir pasitraukia į erdvių

vėsumas, o rykūnė tardoma sakosi nekėrėjusi ir kerėti nemokanti, ji tik pasiskundžiusi urėdo tarnaitę Girčiūtei kad urėdas ir urėdienė ją mušanti: Girčiūtė sakosi, kad jos motina

žinanti žoles, nuo kurių nebejausti skausmo: kai rykūnė

nebejausianti skausmo, tai nebeliks prasmės urėdai ir urėdinei

ją mušti, o jau kitu atveju kaltinamoji skundžiasi jos klojime palikusi varškės, o jos vyras pakarto žuns uodega, be to ji dar į varškę įdėjusi vorą, ir apnuodijusi sergančio pastoriaus žmoną: be to ji žinanti

/.... atkelta iš 4 psl./

MAŽOJI LIETUVA IR VOKIEČIŲ-SOVIETŲ SANDĖRIAI

alybe su tam tikrom išlygom, skambėjo taip: "tu būtu išspręstos preitios problemos, pašalintos dabartinės sienos ir realizuotos ateities siekiamybės". Vienu tokiu ateities siekiu kaip tik ir būtų toji "Baltijos Sritis K".

Kalbėdamas apie specifinius dalykus (aš paminėjau), kad Kaliningradas esąs trumpam nuotolyje nuo Lenkijos ir Rytų Vokietijos, taip pas Skandinavijos ir Vakarų Europos kraštų, atseit, lengvai ir greit pasiekiamas. Ateinanti iš Kolas pausiasalio žaliava galėtų bematant pasiekti perdirbimo įmones. Buvusioji Rytprūsių teritorija esanti kultūrine prasme artimesnė vokiečiams už tolimąjį Sibirą ir būtų tikriausiai jiems patrauklia darbovieta. Aš užtikrinau sovietinius pašnekovus, kad netenka žvelgti į šį projektą kaip į vokiečių kėslą, pasinaudojant salto ekonominio apskaiciavimo priedanga, naujai okupuoti istoriniai problematiniai žemės plotas. Įvairių pusininkių (joint ventures) firmų planų realizavimas greta mažoje geografinėje erdvėje, manding, sukurtų veikiau kažką, ko, kaip žinom, taip trokšta pionieriniai užmojai: būtent, sukurtų platformą pasiekti sumanymais ir patirtimi.

Aš taip pat pasiūliau, kad būtų įsteigtas netoliese technologijos, ekologijos ir mokslo institutas su specialiu padaliniu pusininkystei (joint ventures) ugdyti. Jo siekimu būtų paspartinti teorijos pritaikymą praktikai. Į pabaigą aš pasisakiau apie kitus įvairius aspektus: apie socialinę infrastruktūrą, kuri viliojūt rusus ir vokiečius dirbti šiame rajone, apie apmokymo centrą, kuris galėtų aprūpinti konsultantais-patarėjais visas Sov. Sąjungos įmones; apie pagalbinį mažo ir vidutinio dydžio įmonių tinklą. Aš taip pat pasiūliau įsteigti laisvos rinkos zoną, kuri taptų galingu akstinu krašto supramoninimui vykdyti. Jinai (toji zona) liktų pusiau autonomine sritimi, nepažeidžiant Sovietų suverenumo.

Mums nedera - sakiau aš - paneigti tokio projekto ekonominės svarbos bei jo politinio efekto. Vakarų Euro-1992. I. 8

kaip žalčio išnaroje sutaisius tam tikras žoles, pasigaminti priešnuodį: apsiėmusi išgydyti jos dukterį, dėl to jos drabužius

mirkusių šaltinyje ir išdžiausčiusi ant girgždančių medžių šakų, tačiau tai nepadėjo, o keral

tik susargdinę Rietavo bajoro Valentino Žvaginio sūnų tardoma kaltinamoji viską prisipažista: skundėjo dukterį ji pakerėjusi, nes toji jos nekenčianti, o sūnų susargdinusi už tai

kad su ja sangulavęs ir po to neatsilyginęs po tokio prisipažinimo dar kartą kankinama (dvasios nuskaidrėjimui) ir sudeginama, o Žagarės dvaro Gaudikų kaimo valstietis

Jonas Macutis kaltina to paties kaimo valstietį Mačiulį Sketeraitį, kad Sketeraitis rykštėmis plakdamas į kapus nuvaręs velionį jo tėvą ir grasiinę nuvaryti brolių, o skundėjas

S.Borkovskis, veždamas suimtają į Slonimą, buvęs priverstas

sustoti nakvynei: ji vežime surišta, verkšlenusi tiek esanti nusikamavusi, jog nepajėgsianti išlipti iš vežimo nakvynei bijodamas padėti išlipti (kad suimtoji nepakerėtų) pirma nubėgęs pas seniūnienę

šventinto vandens: gavęs ir juo apšlakstęs moterį: toji atsitokėjusi ir pamačiusi vandenį ėmusi skustis esanti ištroškusi, prašiusi atsigerti, tačiau bijodamas kokio pakerėjimo, atsigerti nedavęs: vežama toliau sakėsi savo nekaltumą įrodysianti priesaika, tačiau jam buvę aišku

ko verta ta jos priesaika: ji būtų buvusi netikra, žydiška, o pakeliui jai pasidarė labai bloga, jis išsigandęs, kad nenumirtų ir davęs jai orkutano, ji atsipeikėjusi

minimas medalikėlis, - jau telsme kalbėjo Jurijus Moras tačiau ką bendro jis gali turėti su kerais? sargybinių norėjusi sagomis paskirti

bet raskite žmogų kuris norėtų

sukaustytas pančiais sėdėti kalėjime? gimdyves ji smilkiusi tačiau juk smilkalai tie iš bažnyčioje šventintų žolių? (pasakė žolių pavadinimus iš kurių daromi smilkalai). Duodavusi ir žolių nuoviras gerti, bet juk tai ne nuodijimas

o gydymas? ji pribuvėja, o ne ragana. Kaltintojo minima vokiečių imperatoriaus teisė tinkanti kaimo prasčiokams, o ne bajorams: apie kurių šaukimą į teisimą ir pasiteisinimą priesaikos būdu (stingant kaltės įrodymų) Lietuvos Statute aiškiai ir ne-

dviprasmiškai pasakyta, ir jo turi būti laikomasi. Vis dėlto teismas pripažįsta R.Gromykienę kalta ir pagal senąją biblinę

dėvą teisę kaltinamąją pasmerkia kankinti ir sudeginti. Gali būti nesuprantama, kam jau po teismo ir prieš sudeginimą

dar reikia kankinti? kaip bajorė ji tardymo metu nebuvo kankinama

tad kankinimas prieš sudeginimą būtinas buvo tiesiog kaip nusikaltėlio sielos išgelbėjimas: R.Gromykienę kalta neprisipažino

vadinasi, nuo velnio neatsimetė, o atskyrimas nuo velnio per kankinimą negalėjo būti laikomas bajoro teisių pažeidimu

nes tai tebuvo mirties bausmės apeigos

/ Iš Vytautas P. Bložė - Miko Kėdainiško Laiškai Sau Pačiam Ir Kiti Nežinomi Rankraščiai, Rasti Senų Grifų - vančių Mūrinių Namų Pastogėje" - poema-romanas. VII - nius, 1986. Išleido "VAGA" /

pai, o ypatingai Vakarų Vokietijos žmogui, jis reikštų atvirą užsiazgavimą Europos Bendrijos idėjai. Tai simbolizuotų Kaliningrado laisvosios rinkos zoną. Toks ekonominis bendradarbiavimas būtų kietu atkirčiu į problemas, keliamas Vakarų Vokietijos pusėje ryšium su "Koeningsberg'o klausimu". Tai patvirtintų, kad Karaliaučius yra sovietinis miestas. Patvirtintų nuostatą su kuria, man regis, sutinka vienbalsiai Vakarų Vokietijos žmonės.

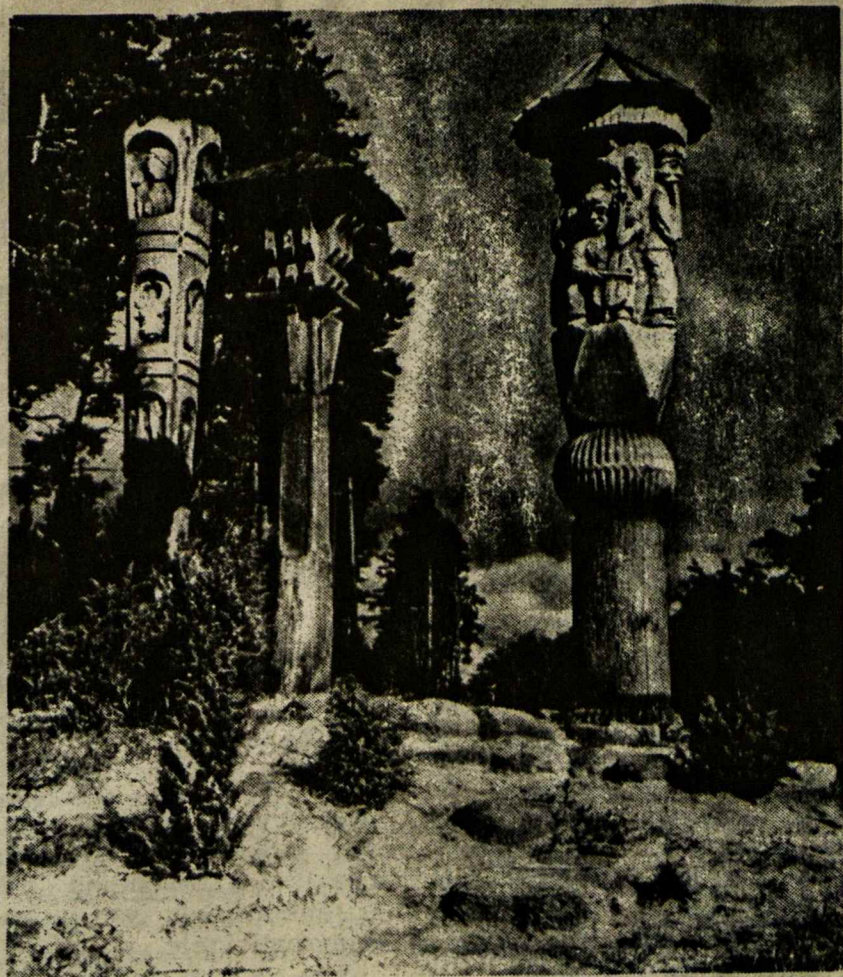
Šia proga man norisi pridėti, kad naujieji sovietiniai Kaliningrado piliečiai vis labiau ir labiau patys atidengia sau šio krašto praeitį.

Toliau F. Wilhelm Christians'as primena skaitytojui, kad ir anksčiau yra buvę pasiūlymų ir ilgų ginčų dėl Kaliningrado srities pavertimo vokiečių-sovietų bendravimo platforma. Po 1974-75 m. naftos krizės, sukurti didžiausią atominės energijos stočių telkinį, kad užsitikrintų sau elektrą. Tada, 1974 m. autorius, lydėjęs Helmut Schmidt į Maskvą, kur tas sumanymas buvo diskutuotas ir atmes-tas, kadangi Bonnai rūpėjo, kad elektors energija būtų aprūpintas ir Vakarų Berlynas.

Tačiau, kai šį naują sumanymą F.W. Christians'as apsakęs E. Shevardnadzei 1988 metų pavasarį ir kiek vėliau premjerui Ryžkov'ui, tie du buvę apstulbinti jo patra-kėliškumo.

Grįždamas prie dabartinių Kaliningrado gyventojų, F.W. Christians'as aiškina, jog juose bundantis noras, kad ši sritis nebeliktų pastovia karine baze. Kadangi Karaliaučiaus uostas neužsala ir randasi patrauklioje geografinėje padėtyje, jie trokštą, kad jis taptų Vakarų-Rytų Santaros baze. Priešingai savo tėvams, po karo gimusi kaliningradiečių karta neįsivaizduoja jokios neapykantos šios Rytprūsių dalies gyventojams.

Toliau F.W. Christians'as užsimena, kad yra buvę pasiūlymų perkelti į Kaliningrado teritoriją išmėtytus po visą plačiąją Sovietiją Volgos vokiečius. Bet, sako jis, "palikus nuosalyje galimybę, kad toks žygis gali būti neteisingai interpretuojamas kaip maskuotas re-germanizacijos (suvokietinimo) sąjūdis, sovietų vokiečiai iš savo pu-

Druskininkų keliastulpiai.

MIKO KĖDAINIŠKIO LAIŠKAS SAU PAČIAM

I dar gimnazija neišsprogdinta: ten vokiečių karo ligoninė perdažyta tigro spalva: kaip ir kultūrtechnikų rūmai Radvilų rūmai lig šiol atsispindi tvenkiny, lyg veidrodyje, pasamoneje

kur žiemą su pačiužom ant ledo, pulkas vaikų už užtvankos pilna žmonių, už Dotnuvėlės, namuose per vidurio lygumą užmerktomis akimis važiuoja rogės, spindi žvaigždės, kartūs prisiminimų prieskoniai

II Ir mėnuo perdažytas tigro kailiu žemyn galva kabo virš tvenkinio žiemą vasarą, akis nuleidęs kol aš klausausi mokyklos varpelio

pajautų pangaktinis tebestoviu pievoje (tvenkinyje žemyn galva kaip vaikas kad ant rankų stovėdavau) atspindžių iliuzija nepastebimai lieka, nes tada kai keiti viską prisiminimuose, nejučiom, tą atimdamos, tą pridėdamas

III jau svetimas šiam kraštovaizdžiui, Ožiaragis kalba man miltuotu malūno dundėjimu: auk, stiepkis, sau ant sprando, atspindys ir tamsoj, išsprogdintoj beris, atsispindinčioj

iliuzijoj

sės yra visiškai nelinkę kraustyti tenai, kur niekas, abso-liučiai niekas, jų su ta žeme neriša."

Kai dėl pavertimo Kaliningrado srities pramonine zona, sovietinės žinybos, kurioms pavestas šis sumanymas, esą yra įsitikinusi, kad tam planui esą supilti tvirti pamatai. Tačiau, girdi, kadangi tiek politinės energijos buvo tekę koncentruoti į skubių problemų, iškilusių ryšium su Baltijos respublikų persiorganizavimu, sprendžiant Kaliningrado projektą yra tekę atidėti vėlesniais laikais... Visi keliai per žemyną į Kaliningradą eina pro Lietuvą ir Lenkiją - dvi sritis, kurios žvilgčiojančios godžiai į šį sovietinį "pleišną" (enclave). Todėl čia gyvenantys rusai yra linkę vystyti šią erdvę savaip, pagal savo nuožūrą.

1990 m. gegužės mėn. aš susilaukiau oficialaus Kaliningrado burmistro pakvietimo apsilankyti jo mieste. Prieš tą pasiūlymą aš buvau turėjęs pasitarimų Maskvoje su šios srities atstovais ir atitinkamais centrinės valdžios pareigūnais. Kadangi Kaliningradas yra buvęs draudžiama karine zona, ten iki šiol vartai yra užkelti turistams be specialių leidimų. Gavęs juos liepos viduryje, aš ten nuskradau iš Maskvos su maža Deutsche Bank žmonių delegacija.

Prieš 25 metus aš buvau čia sužeistas ir buvęs prekinis anglių laivas, paverstas greitosios pagalbos ligoninės laivu, nugabeno mane via Bornholm, į Kopenhagą. Užtat išvydęs nūn Kaliningradą, aš buvau giliai sujaudintas. Daug, daug kas buvo pasikeitę. Katedra andai buvusi istorinės dalies centre, kėpsojo griuvusių griaučiais. Man buvo sunku orientuotis, nes visi kiti architektūriniai, kažkada buvusio gražaus miesto paminklai, buvo sunaikinti. Todėl katedra buvo tarytum antkapiai. Ji dėbo, lyg pasimetusi ant Priegriaušo kranto, kuris teka iš apleistų kaimo laukų pro Kaliningradą. Katedros gilumoj, jos užpakalinėje sienoje, galima rasti Immanuelio Kanto Kapo akmenį, kuris, dėka apsauginio stogelio, išliko sveikutėlis. Mes atsi stojom priešais ir susikaupėm. Tada vienas iš šeimininkų rusų pareiškė, kad po keturių su puse dešimtmečių atėjęs pats laikas mums susitaikinti visuotinės Immanuelio Kanto santaros dvasioj. Kantą lygiai gerbia ir rusai ir vokiečiai. Kadangi Kaliningradas planuoja įsteigti Kanto Institutą, aš padariau sugestiją, kad jo įkurtuvių data būtų nunaatyta 1991 m. birželio 22 dieną. Tai būtų 50-ties metų metinės nuo vokiečių invazijos Rusijon diena. Tebū nie toji vieta, kur rusai ir vokiečiai prisidarė vieni kitiems tiek skausmo, kelrodžių į naują ateitį!"

Taip samprotauja, norėdamas išlikti optimistu F.W. Christians'as ir jo mintys lieka aktualios, nežiūrint kad šiandien Gorbačiov'as išrenktas iš balno ir kad virš Kremliaus plėvėsuoja caro laikų rusiška trispalvė. Ar naujoji valdžia susiims eksploatuoti Kolas pusiasalio turtus, ar ne, ar Kaliningrado "arealas", kalbant snobiškai, taps neutralizuota zona ir laboratorija pusininkiškų rusų-vokiečių firmų ugdymui, sunku atspėti, bet nesinori tikėti, kad tos istorinės žemės liks dirvonuoti kaip dirvonavusios. Jų likimas vienok turėtų mums visiems rūpėti.

Lietuvių Namų Žinios

● **SUVALKŲ KRAŠTO SAMBŪRIO** narių susirinkimas vyks š.m.sausio mėn. 26 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Kunigaikštienės Birutės menėje, III-e aukšte.

● Vasario mėn. 1 d., šeštadienį, 7 v.v. įvyks Medžio-tojų ir Žūkautojų Klubo TAURAS pokylis. Bilietai gaunami pas J.V.Šimkų tel: 231-9425.

● Sekmadienio popietėje 1991 m. gruodžio mėn. 15 d. dalyvavo 180 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 3 iš Vilniaus, 2 iš Utenos. Gruodžio 22 d. popietėje 5 iš Vilniaus, Romo Kalantos brolis iš Kauno, po 1 iš Tauragės, Raseinių, Klaipėdos ir Panemunės.

● **Aukos Slaugos Namams:** \$4.000-palikimas a.a. Augustino Prancevičiaus per Sigitą Brough; \$3.000-Aloizas Rūta; \$1.200-L. Svirplys; po \$1.000-O.S., J. Aukštaitis (iš Sunny Hills Fla., JAV), Jonas Kirvaitis; Gražina Kocienė; po \$500-J. Varkavičius, Danutė Nalkauskienė (Windsor, Ont.), Pr. Puidokas, J. Andrukaitis (iš Hamilton, Ont.); po \$300 K. Gudinskas (iš Hamilton, Ont.); a.a. motinos Teklės Radzienės atminimui- A. Vaičiūnienė; \$250 - Algis Kazilis (iš Colgan, Ont.); po \$200- S.O. Žvirbliai (Hamilton, Ont.), Martynas Jonušaitis (Oakville, Ont.), A.Z. Stančikiai; \$150- Viktorija Daugelavičienė; po \$100-S. Janušonis (Niagara Falls Ont.), Marija Žekienė, Ona Ropienė, B. McKenny, J. Liutkienė, S. Varanka, V.K. Gapičiai, E.A. Mažiulaičiai, E. Jaškus, E. Dickson; a.a. Alfonso Kinciaus atminimui: po \$20 - P.L. Jurenai, J. Jurenas, M. Jurenas, J. Vingienė; \$10 - J. Vitkūnienė; po \$25 - R.D. Skučai, E. Petrus.

Iš viso dabar statybos fonde yra \$702,301 (įskaitant palūkanas).

Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose

SVEIKINIMAS

Ilgametį KLB Igaliotinių Ottawos apylinkėje

Albiną PAŠKEVIČIŲ ir jo žmoną ALĘ,

šešiasdešimties metų vedybinio gyvenimo proga, nuosirdžiai sveikina ir linki daug saulėtų dienų -

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

arba siunčiant tiesiog šiuo adresu: Labdaros Fondas, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto Ont., M6P 1A6. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

Lietuvių Slaugos Namų pakvitatimai dėl valstybinių mokesčių atleidimo bus išsiųsti visiems 1991 m. aukotojams sausio mėnesio pabaigoje.

● LN valdyba nuoširdžiai dėkoja LN Moterų ir LN Vyrų būrelių savanoriams už Karalienės Mortos ir Karaliaus Mindaugo menų papuošimą LN Naujų Metų renginiui.

1991 m. PARENGIMAI LIETUVIŲ NAMUOSE:

Vasario mėn. 1 d., šeštadienį - tradicinis TAURAS pokylis (rengia Medžio-tojų ir Žūkautojų Klubas "Tauras"); vasario mėn. 22 d., šešt.-MONTE CARLO šokiai (rengia "Atžalynas"); vasario mėn. 29 d., šešt.- LN UŽGAVENIŲ KARNAVALAS (LN Visuomeninės Veiklos Kom.); kovo mėn. 15 d., sekm.- LN metinis narių susirinkimas (LN); kovo mėn. 29 d., sekm.- PARAMOS metinis susirinkimas; balandžio mėn. 5 d., sekm.- Tautinių šokių popietė ("ATŽALYNAS"); balandžio mėn. 26 d., sekm.- VELYKINIAI PIETUS (LN Moterų Būrelis); spalio mėn. 10 d., šešt.- KANADOS LIETUVIŲ DIENOS (KLB Toronto Apylinkė); spalio mėn. 11 d., sekm.- KLDienos- MENO PARODA (KLB Toronto Apylinkė); lapkričio mėn. 7 d., šešt.- "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" pokylis ("NL" Rėmėjų Būrelis); gruodžio mėn. 31 d., ketv.- NAUJI METAI (Lietuvių Namai).

● IŠGANYTOJO PARAPIJOJE viešėjo lietuvių evangelikų liuteronų vyskupas H. Dumpys. 1991 m. gruodžio mėn. 9 d. jis buvo susitikęs su šios parapijos sinodo nariais, tarybos pirmininku E. Steponu. Susitikime taip pat dalyvavo vargonininkas P. Šturmas, vyskupo atstovas Kanadoje kun. A. Žilinskas.

Gruodžio mėn. 22 d., sekmadienį rytines pamaldas atliko šventovėje Jaunimo Būrelis, o po apeigų Kalėdų Senelis apdovanojo vaikus.

Kūčių vakaras atšvestas iškilmingomis pamaldomis su Šv. Vakariene, giedant parapijos choprui.

● Lietuvių Kredito Kooperatyvas PARAMA atlieka naują patarnavimą savo klientams- parūpina kelionių draudą nariams bei jų svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators, Blue Cross).

IDOMUS KURSAS

Dr. R. Mažeikaitė Toronto Universiteto School of Continuing Studies praveda kursą tema "The medieval roots of Lithuanian nationalism". (Turbūt, turima galvoje "statehood" valstybingumas. Kažkodėl "nacionalizmas" yra įgavęs tam tikrų kiršintojų dėka, agresyvų prieskonį. Gal reikėtų terminologiją atlietuvinėti nuo sovietiškojo ar hitlerinio žargono? Red.) Ši idomų istorijos kursą registruotis galima tik iki sausio mėn. 20 d. Kursas vyks 7-9 val. trečiadieniais nuo sausio 22 d. iki kovo mėn. 25 d. Informacijos- tel: 978-3665.

Pirmiesiems 6 asmenims, padavusiems prašymus, Kanados Lietuvių Fondas apmokės kurso mokesį. Tuo reikalu kreiptis tel: 252-7638.

LANKĖSI ŠIAULIŲ DRAMOS TEATRAS

Šiaulių Dramos Teatro grupė 1991 m. gruodžio mėn. pradžioje buvo atvykusi į Čikagą ir čia suvaidino čikagiečio rašytojo Anatolijaus Kairio veiklą "MŪSŲ VAIKAI". Jį įdomiai surežisavo jauna režisierė A. Bagotyrytė, o vieną iš pagrindinių vaidmenų atliko irgi čikagietė, tame teatre dirbusi apie metus, A. Budrytė. Šalia jos vaidino S. Povilaitytė, K. Jankūnas, G. Udrenas, E. Leonavičius.

Pirmasis šio veikalo pastatymas vyko Jaunimo Centro didžiojoje salėje, kur buvo susirinkę apie 300 žmonių. Vėliau spektaklis buvo pakartotas Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte. Šiauliečiai buvo atvežę ir spektaklį jaunimui, pavadintą "Protėvių dangaus žiūrėtą". Svečių iš Lietuvos pastatymai buvo neeiliniai, gerokai kitaip sukirpti, negu mūsų. Todėl gal ne visiems jie buvo suprantami ir gal kai kurie liko jais nepatenkinti.

Su teatro kolektyvu buvo atvykę 11 žmonių, kuriuos iš New York'o atvežti ir Chicagoje porą savaitę globoti turėjo Chicago's Lietuvių Teatras "VAIDILUTĖ". Teatralams iki Amerikos kelionę sumokėjo bendra Lietuvos, JAV ir Vokietijos įmonė "INTA", kurios pirmininku yra Antanas Pulikas ir gen. direktorius Vytautas Vitkauskas. Smagu, kad dar atsiranda žmonių, kurie remia mūsų menininkus.

METINIS JAUNIMO CENTRO POKYLIS

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet buvo surengta Jaunimo Centrai paremti vakariene, įvykusi 1991 m. gruodžio mėn. 1 d. Ji sutraukė pilnutėlę salę dalyvių ir čia matėsi atstovai įvairių organizacijų, kurios naudojasi šiuo Centru.

Šalia vakarienos ir kalbų (ilgiausią pranešimą padarė Jaunimo Centro direktorė S. Endrijonienė) buvo ir meninė dalis, kurią atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai.

GRAŽUS FUTBOLININKŲ POBŪVIS

1991 m. lapkričio mėn. 30 d. puošnioje Pasaulio Lietuvių Centro salėje Lemonte buvo susirinkę apie 250 dalyvių (daugiau negu pusėjaunimas) į metinį Chicago's Lietuvių Futbolo Klubo "LITUANICÁ" pobūvį. Buvo paminėta 41-oji klubo veiklos sukaktis ir pasidžiaugta gražiais laimėjimais: užimta ketvirtoji vieta aukščiausioje lygoje, dalyvauta Pasaulio Lietuvių sporto žaidynėse Lietuvoje, ir kt.

Pobūvio metu atžymėti klubui nusipelnę asmenys: G. Bielskus, A. Glavinskas, J. Zukauskas, D. Brandonisio, dr. I. Hedvegi. Geriausiais žaidėjais pripažinti R. Zdančius (pirmosios komandos) ir I. Hedvegi Jr. (rezervinės). Taip pat buvo pagerbti savo gimtadienius švenčiantieji- Artūras ir Aivaras Savukynai, kurie, atvykę iš Lietuvos, talkina "Lituanicai" (tokių talkininkų dabar yra net 9).

Meninėje baliaus programoje gražiai pasirodė Vytautas Šiškauskas su savo seserimi Virginija. Šokiams grojo Ažuloko Stelmoko orkestras. Buvo pagaminta skani vakariene, ir atsilankiusieji gyrė klubo vadovų už tokių šaunų pokylį.

PRIEŠ AKIS - SVARBUS RENGINYS

Pradedant naujuosius 1992-ųjų metus, tenka prisiminti, kad jau po pusmečio, LIEPOS mėn. 5 d. prie Chicago's esančiame Rosemont Horizon paviljone, kuriame telpa 14.000 žiūrovų, įvyks IX- toji išeivijos lietuvių Tautinių Šokių Šventė. Joje dalyvauti jau užsiregistravo 46 šokėjų

vienetai iš JAV ir Kanados. Tikimasi, kad dar 4 vienetai atvyks iš Pietų Amerikos ir Australijos ir - 20-ties asmenų reprezentacinė grupė atvyks iš Lietuvos.

Šiuo metu šventės rengimo komitetą sudaro 28 žmonės, kuriam vadovauja dr. Petras Kisielius. Komitetui talkininkauja eilė komisijų.

Patalpos šventei yra labai geros, o po šventės pokyliams yra išnuomos dvi atskiros gražios salės suaugusiems ir jaunimui Hyatt Regency O'Hare viešbutyje.

Šokėjų nakvynėms išnuomoti moteliai ir viešbučiai netoli nuo Rosemont Horizon. Jų kambariai talpina po 4 asmenis ir tokiu būdu viena nakvynė šokėjui kainuos apie 15 dolerių. Šokėjų nakvynių komisijai vadovauja Linas Norušis.

Šokėjai turės suvažiuoti suskristi penktadienį, liepos mėn. 3 d., prieš 6 val. vakaro ir ruošti repeticijas, kurios tęsis ir šeštadienį.

Šventės rengimo komiteto išdėstymas Kostas Dočkus rūpinasi šventės finansais, nes šventės pajamos nepadengs šventės išlaidų. Kaip ir ankstesniais tokioms šventėms atvejais, bus reikalingos visuomenės aukos.

● BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJAUS dėka, O'Hare aerodrome visų dėmesį atkreipia ir lietuviškoji Kalėdų Eglutė.

Baigiantis metams, vyko darbuotojų pagerbimas ir metų veiklos apžvalga. Muziejus yra užregistruotas kaip ne pelno organizacija "Balzekas Museum of Lithuanian Culture, Inc."

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI
PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prašome skambinti

Tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3852

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

LIETUVIŲ KREDITO PARAMA KOOPERATYVAS

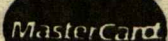
MOKA:

6.25% už 90 dienų term. indėlius
6.25% už 6 mėnesių term. indėlius
6.25% už 1 m. term. indėlius
6.75% už 2 m. term. indėlius
7.25% už 3 m. term. indėlius
6.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
7.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
8.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.75% už OHOSP (variable rate)
6 % už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
6 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
4.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
4.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI VIRŠ 90 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniai - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų **BŪSTINĖ:** Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
TELEFONAS: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniai ir penktadieniai - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniai - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniai nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. **SKYRIUS ANAPILYJE:** Sekmadieniai nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 6.25%
180-364 d. term. ind. 6.25%
1 metų term. indėlius 6.25%
2 metų term. indėlius 6.75%
3 metų term. indėlius 7.25%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 6.75%
1 metų GIC-met. palūk. ... 7.25%
2 metų GIC-met. palūk. ... 7.75%
3 metų GIC-met. palūk. ... 8.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP ... 6.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.25%
Taupomąją sąskaitą 6.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 6.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 4.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 10.75%
Sutarties paskolas
nuo 10.75%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 9.00%
2 metų 9.50%
3 metų 9.75%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 9.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgage'us iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 51 milijoną dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LIETUVIŠKOJI RADIO VALANDELE

"Gintariniai Aidai" - lietuviškoji radijo programa, transliuojama kas sekmdienį iš Mc Master Universiteto Hamiltone, yra girdima apytikriai 40 km. spinduliu. Stotis - CFMU-FM, banga 93,3. Transliuojama sekmdieniais 1-2 val.p.p.

Ši radijo programa buvo pradėta 1978 m.sausio mėn. 13 d., tuo metu studijuojančio inžineriją Eduardo Stungevičiaus iniciatyva. Jo vadovaujama radijo valandėlei talkininkavo studentai: Aušra Pleinytė, Dalė Pajarskaitė, Antanas Rašymas, Eduardas Labuckas.

Studentams rašant egzaminus, ar baigus mokslus išsikeliančiam gyventi kitur, įsteigtos lietuviškos radijo programos išlaikymui, kad skirtas laikas lietuviams nebūtų atiduotas kitiems, visada talkino Liuda Stungevičienė.

Šioje Universiteto radijo stotyje dirba studentai ir kiti radijo mėgėjai be atlyginimo, nes programos yra tikrai kultūrinės ir nedaro jokio pelno. Stotis yra išlaikoma studentų unijos, remiama Universiteto administracijos. Girdima Hamiltone ir apylinkėse, Oakvilėje, Toronte.

Nuo 1981 m. radijo vadovybės darbą perėmė Liuda Stungevičienė, sulaukiant naujų radijo darbuo-

tojų- Danutės Latauskaitės-Enskaitienės ir paskutiniu metu Varanavičiūtės-Haggo su Douglas Haggo.

Geraširdžių Hamiltono ir apylinkių klausytojų aukomis yra įsigyta gražus lietuviškų dainų ir muzikos rinkinys- kasetės ir plokštelės. Šiuo metu radijo programą praveda pasikeisdami šie bendradarbiai: Eduardas Labuckas, Regina ir Douglas Haggo, vedėja Liuda Stungevičienė. Programas praturtina atsilankantys lietuviai svečiai- radijo mėgėjai, dvasiškai, pasauliečiai.

Šiais metais "Gintarinių Aidų" darbo sukaktis bus atžymėta koncertu su besilankančiais svečiais iš Lietuvos. Koncertas numatytas sausio mėn. 12 d. Jaunimo Centro salėje, 4 val.p.p., dalyvausiant Vilniaus FILHARMONIJOS orkestro smulkininkui Algirdui Stulgiiui, sol. Vidai Bičkutei, akomponuojant Leokadijai Kanovičienėi. Dalis šio koncerto pelno bus skiriama paremti Vilniaus Radijo stotį, nes 13-tą Sausio Vilnius prisimins 1991 m. sovietų kariuomenės specialiuoju dalinių vykdymus užpuolimus ir žudymus. Gausus tautiečių atsilankymas į koncertą parems lietuvišką darbą išvijoje ir Lietuvoje. Kviečiami visi! L.L.S.

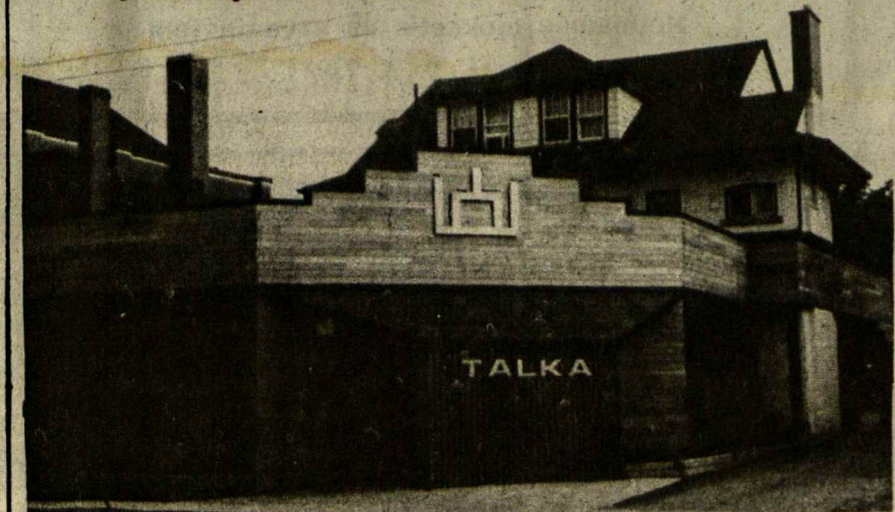
PAGERBAMI MIRUSIUOSIUS, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

- A.a.Simo Vyšniausko atminimui: \$50 - J.E.Bajoraičiai; \$40 - B.A.Steponavičiai; po \$25- M.D.Jonikiai, A.D.Jankūnai; po \$20 - J.Deveikis, P.Zulys, Ig.Varnas, Z.A.Stanaičiai, V.K.Gelžiniai, A.M.Garkūnai, J.R.Pleiniai, J.K.Krištolaičiai, J.M.Stankai, P.Z.Sakalai; \$15- B.E.Šopiai; po \$10 - P.S.Kanopai, P.M.Šiūliai, B.R.Pakalniškiai, A.G.Repčiai, G.Kažemekienė.
- a.a.Jono Leščiaus atminimui: \$50 - V.Adomonis; \$25-A.Maciulaitienė; po \$20-Anele Crook, P.Zulys, J.A.Asmenavičiai, Ig.Varnas, J.G.Krištolaičiai, Č.Tiškevičius, E.Daugelienė, L.E.Kleval, S.Dalius, A.Petratienė, P.S.Kanopai, F.Urbaičiai, J.R.Pleiniai; po \$10- V.G.Stabingiai, P.M.Šiūliai, V.Kežinaitis, A.Didžbalienė, P.T.Enskaičiai;
- a.a.Arvydo Gudinsko atminimui: \$20 - S.A.Urbonavičiai;
- a.a.Antano Žemaičio mirties prisiminimui duktė Audronė aukojo \$100;

Kalėdų švenčių proga, sveikindami gimines bei pažįstamus, savo įnašus papildė Kanados Lietuvių Fonde: \$200 - J.Andrukaitis; po \$100 - P.Z.Sakalai, K.H.Norkai, M.I.Repečkos, J.R.Pleiniai; \$30 - P.T.Enskaičiai; \$25 - S.Domeikienė; po \$20 - P.Vitienė, J.R.Jurgučiai.

NAUJI Kanados Lietuvių Fondo nariai aukojo po \$100: Elena Gudinskienė ir Ramunė Pleinytė. Širdingai dėkoja už aukas K.L.F.

VIENINTĖS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖ NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sask. iki	5%
santaupas	4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta	3.75%
90 dienų indėlius	6.5%
1 m. term. indėlius	7.25%
1 m. term. ind. mėn. pal.	6.75%
3 m. term. indėlius	8.25%
RRSP ir RRIF (pensijos)	5.25%
RRSP ir RRIF 1 m.	7.25%
RRSP ind. 3 m.	8.25%

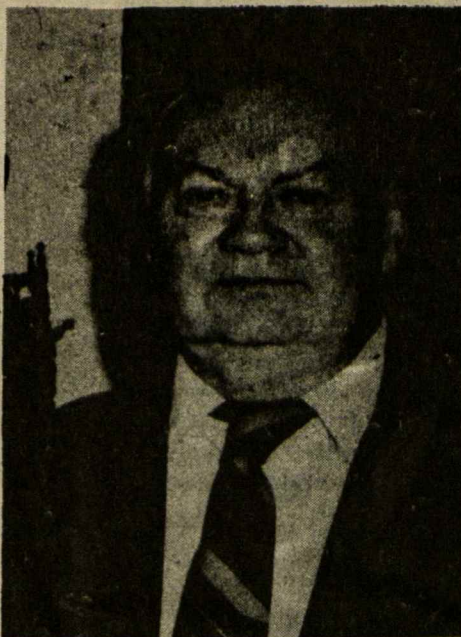
IMAME UŽ:

asmenines paskolas	13.5%
nekiln. turto pask. 1 m.	9.25%
nekiln. turto pask. 3 m.	10.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

DARBO VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir ketvirtadieniai - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniai - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniai - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiai uždaryti.

BROOKLYN, NY

Jonas Valaitis

MIRĖ VEIKLUS LIETUVIS JONAS VALAITIS

Visuomenininkas, žurnalistas, redaktorius Jonas Valaitis, prieš 87 metus gimęs Bostone, bet savo jaunystę praleidęs Lietuvoje, mirė 1991 m. gruodžio mėn. 5 d. naktį savo namuose Brooklyn'e. Jis net 64 metus aktyviai veikė dviejuose kontinentuose ir savo įvairiopa veikla palikoryškius pėdsakus kultūrinuose bei visuomeniniuose dirvonuose.

Gimęs 1904 m. gegužės mėn. 11 d. Bostone, tėvų parvežtas į Lietuvą 1913 m., ten išgyveno iki 1927 metų. Kaune mokėsi Mokytojų Seminarijoje. 1923 m. pradėjo savo žurnalistinę veiklą, redaguodamas "Jaunimą". Sugrįžus į Ameriką, nuo 1928 m. redagavo "Vienybę" (iki 1933 m.). Šį laikraštį vėl redagavo nuo 1968 iki 1985 m.

Amerikoje Jonas Valaitis dėstė mokyklose, turėjo savo radijo valandėlę (vėliau jis talkino kitų vadovaujamoms valandėlėms). Prieš II-ąjį Pasaulinį karą organizavo ekskursijas į Lietuvą, stipriai rėmė DARIAUS-GIRENO skrydį Lietuvon ir prisidėjo prie dešimties kitų darbų.

Buvo vienas iš BALF'o organizatorių ir aktyvių šios šalpos organizacijos darbuotojų. 1948-51 metais jis buvo BALF'o įgaliotu darbuotoju Europoje, lankė pabėgėlių stovyklas ir padėjo tautiečiams atvykti į Ameriką.

Čia tik maža dalelė visų darbų, kuriuos Jonas Valaitis dirbo. Dar reikia pažymėti ir jo veiklą organizacijoje "Susivienijimas Lietuvių Amerikoje", kurios organą "Tėvynę" jis redagavo iki pat mirties. Buvo geras kalbėtojas ir be jo žodžio neapsieidavo didesnis lietuvių renginys. Turėjo gerą atmintį ir galėjo be jokių užrašų pasakoti apie prieš daugelį metų buvusius įvykius.

Su Vėloniu atsisveikini- mą gruodžio mėn. 5 d. M.Šalinskienės laidotuvių

koplyčioje pravedė geras jo draugas "Lietuvos Atsėjiminis" radijo valandėles vedėjas dr. Jokūbas Stukas. Čia kalbas pasakė LB New York'o apygardos pirm. V. Alksninis. D. Jonaitienė, K. Miklas. Po to Vėlonies kūnas buvo sudegintas, pelenai pervežti palaidojimui Lietuvon, kurios naudai jis tiek daug dirbo.

Su Jono Valaičio mirtimi senoji- pirmoji - Amerikos lietuvių karta neteko turbūt, paskutinio savo veiklaus darbuotojo: neteko žmogaus, kuris atidavė visą savo širdį Lietuvai. Jonas Valaitis, kuri pažinojo beveik visi Amerikos lietuviai - senosios ir naujosios kartos - išskiliavo amžinybėn užtarnautam poilsiui. Jo mes visi pasigėsimė, jį vargu ar kas gales pavaduoti, užimti jo vietą. Tad - ilsėkis ramybėje, mielas plunksnos drauge. Mes Tavęs ilgai neužmiršime. E. Šulaitis

florida

• PADĖKOS DIENOS pietuose Lietuvių Klube atsilankė didelis būrys svečių. Skanūs pietūs pagamino E.Purtulienė su Klubo narių talka.

• KŪČIŲ VAKARIENEJE rengiamoje Lietuvių Klubo salėje gruodžio mėn. 24 d., antradienį 6 val.v., Choras atliko kalėdinių giesmių.

• NAUJŲJŲ METŲ iškilmingas sutikimas vyko Klubo salėje gruodžio mėn. 31 d., 8 val.v. Šokiams grojo geras orkestras. Visi atvykę praleido pakilioje nuotaikoje gražų vakarą.

• Floridos Amerikos Lietuvių Klubas veikia jau 30 metų. Spalio mėn. 26 d. ši sukaktis buvo gražiai paminėta. D.Mackialienė patiekė platesnę veiklos apžvalgą, tautinių šokių vienetą AUDRA pašoko tautinių šokių, St.Juozapavičius paskaitė savo parašytą feljetoną "Klubas", Klubo choras padainavo 6 dainas, vadovaujant P.Armunui. Dalyvavo apie 300 svečių, kurie maloniai praleido laiką, užsibūdami iki vidurnakčio.

• AUDRA dalyvavo Fort-Mayrer's Floridos Folk Fare šventėje, kur, atstovaudami lietuvius, su tautiniais šokiais pasirodė 2 kartu. Ta proga vyko lietuvių liaudies meno parodėlė. Joje dalyvavo A.Jasaitienė, N.Liubininė ir J.Taoras su lietuviškomis juostomis, papuošalais iš šiaudinukų ir pinigais bei pašto ženklais.

• Didelį darbą atliko Lietuvių Klubo biblioteka. Jos rūpesčiu ir tautiečių

aukomis buvo išsiųsta iki dabar 13 bostoniškės LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS pilnų komplektų ir numatomi dar trys.

Biblioteka aptarnauja arti 100 skaitytojų.

• Floridos Amerikos Lietuvių Klubas Valdyba pasveikino visus su Šv.Kalėdomis, Pabrėžė, kad "Tik per vieną šių metų vasaros rugpjūčio naktį, mūsų tautos likimas ir ateitis iš tamšios nevilties ir grėsmės, auštant naujai dienai, stebuklingai pasikeitė. Šiandien tvirtai tikime, jog Naujieji Metai ne tik mūsų tėvynei, bet ir visam pasauliui neša laisvės, taikos ir ramybės dienas".

• Lietuvos Kariuomenės Atkūrimo 73 metų sukaktį Klubo salėje minėjo lapkričio mėn. 20 d. Minėjimą surengė L.Š.S.Romo Kalantos Kuopa. Paskaitininku buvo apt. K.Urbšaitis. Meninė programą atliko Vilniaus Operos sol.Gražina Apanavičiūtė. Ji atliko keletą lietuviškų operos arijų ir daugelį liaudies ir lietuvių kompozitorių dainų. Solistė pasirodė puikiai ir užsitarnavo šilto klausytojų įvertinimo.

• Floridos Amerikos Lietuvių Klubas leidžiama biuletenį "Lietuvių Žinios" ilgą laiką redagavo Stasys VASKYS. Sveikatai sušlubavus, atsiskė iš redaktoriaus pareigų. Dabar biuletenį redaguoja dviese- P.Petratit ir H.Gineitis. Administratoriumi lieka tas pats - Leonas Kačinskas.

KALBŲ IR KOMPIUTERIŲ KURSAI YMCA

Nuo š.m.sausio mėn.13 d. YMCA Montrealio miesto centre skelbia 6 naujas programas:

- * 25 valandų į savaitę prancūzų ir anglų kalbų kursas, priklausantiems UIC, užsienio studentams ir kitiems studentams;
- * rašytinė prancūzų ir anglų kalba, studentams besimokantiems antrąją kalbą;
- * žodinės kalbos lavinimo klubas: programa skiriama norintiems pagerinti anglų, prancūzų, ispanų, italų, portugalų, vokiečių, graikų, japonų arba kiniečių kalbas;
- * ispanų civilizacija: kalbantiesiems ispaniškai;
- * kalbos studijos užsienyje: ispanų kalba COSTA RICA nuo vasario mėn. 22 d.iki kovo mėn. 7 d.;

* kompiuteriai pradedantiems.

Montrealio YMCA taip pat siūlo įvairių kalbų studijų kursus: anglų, prancūzų, ispanų, italų, portugalų, graikų, vokiečių, japonų ir kiniečių.

* Šalia pagrindinės kompiuterių programos, jau yra duodami šie kursai: Introduction to IBM DOS, Wordperfect, Advanced Wordperfect, Lotus 1-2-3 Advanced, Typing on Computer and Introduction to Accounting.

* Kalbų klasėse grupės sudaro 8-16 studentų.

* Kompiuterių kursuose maksimumas 10 studentų klasėje.

Montrealio YMCA taip pat praveda Corporation Program, kur kalbos ir kompiuterių technologija yra mokomi tiesioginiai kompanijų įmonėse.

Daugiau informacijų - 849-8393, loc.712 ir 732.

AUTOMOBILIŲ VAGYSTĖS

Kanados statistikos duomenimis yra pripažinta, kad Montrealis yra automobilių vagių sostinė.

Norint atbaityti vagi nuo Jūsų automobilio yra šie būdai:

1. Automobilio stiklų ir automobilių dalių sunumeravimas. Dažnai tai padaro ma automobilių perkant, galima tai padaryti ir vėliau. Už tai yra nuolaida nuo draudimo kainos.

2. Motoro užvedimo slapto išjungimo sistemos įstatymas. Atliekama daugelyje automobilių pardavimo ir aptarnavimo vietų. Už tai yra nuolaida nuo draudimo kainos.

3. Įvairių apsaugos sistemų idėjimas, kad nors ir paprasto vairavimo rato atskiras užraktas, kaina: \$25.00 - \$35.00.

Vagia visų rūšių automobilius, visokiems tikslams: auto dalių pardavimui, apipilėjimams, pasivažinėjimui. Tam tikri modeliai yra dažniau vagiami.

Automobilio apdrauda apmoka už pavogtą automobilį ir nuostolius automobilį sudaužius, bet koks malonumas toki reikalą turėti? Jūsų dėmesys ir išlaidos apsaugai visada pilnai apsimokės.

AUTOMOBILIŲ SUSIDAUŽYMAS

Yra visai suprantama, kad mieste, kuriame toks didelis kiekis automobilių, ypač žiemos keliuose, neisvegiamai įvyksta susidūrimai. Yra tokių vairuotojų, kuriems kas metai įvyksta po nelaimę. Tai kaltas už nelaimę, tai nekaltas, tai langų stiklai trūko, tai automobilis subraižė, tai stovinti automobilį sudaužė. Tenka atkreipti dėmesį į visą tą reikalą. Gal važiuojama per greitai, gal važiuojama blogu oru, lyg būtų mirtinas reikalas, o gal automobilis pastatomas bet kur, gal toks gyvenamas rajonas? Automobilii draudimai jau ir taip brangūs, o eilė nelaimių ji dar labiau pabrangina.

Adamonis Insurance Agency Inc.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av. Chateauguy, Que. Verdun, Que.,

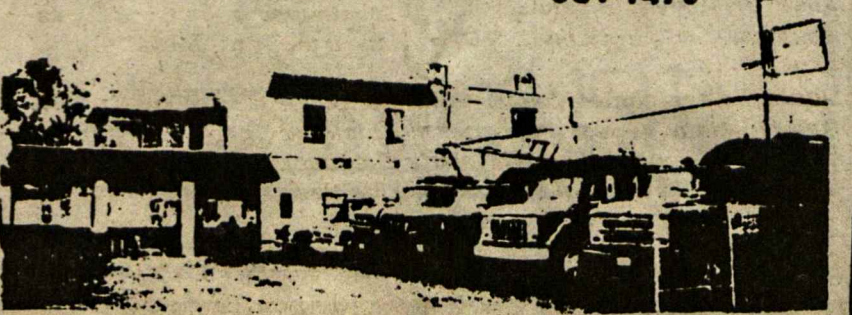
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

montreal

MIRUSIEJI:

• A. Juozas Klimavičius, 89 m. amžiaus mirė gruodžio mėn. 22 d. Palaidotas iš AV bažnyčios.

Užuoja artimiesiems.

• Paskutiniąją 1991 m. dieną Montrealio CBC Radio Noon programos vedėja kreipėsi į "NL" red. Birutę Nagienę, pakviestą dalyvauti specialioje valandėlėje, apklausančioje visose Kanadoje asmenis, kas stipriausiai įsirežė atmintin, susumuojant 1991-uosius. Vedėja padėjo už pokalbius, o Birutė Nagienė pasveikino artėjančių Naujų Metų progą programos vedėją ir laisvąją komunikaciją visų skaitytojų vardu.

• AV Parapijoje praeitais metais įvyko 2 vestuvės, 13 krikštų ir 20 mirčių.

• AV P-JOS CHORAS yra pakviestas giedoti Queen Mary of The World katedroje, Tautybių Mišiose š.m. sausio mėn. 12 d., 3 val.p.p. Chora pakvietė Katedros vadovybė, kuri turėjo ne kartą progos stebėti mūsų demonstracijas už Lietuvos ir Pabaltijo valstybių laisvės atgavimą bei kitomis progomis per dešimtmečius. Juose visuomet dalyvaudavo ir AV P-jos Choras.

Šiuo metu sol.A. Keblys rūpinasi Choro repertuaru, artėjančiam VASARIO 16-tosios šventės minėjimui, kuris vyks AV P-jos salėje.

• Š.KAZIMIERO P-jos Montrealyje visuotiniame susirinkime buvo duotas legalus P-jos komiteto narių darbo terminas: J. Zienkos ir A. Tušienės - 1992 m., R. Palšaitis ir M. Taparauskas - 1993 m. ir naujai išrinktiems nariams - K. Rašytiniui ir L. Šimonėliui - 1994 m.

1991 m. gruodžio mėn. 15 d., 11-tos val. pamaldų metu giedojo Parapijos choras. Jis nėra skaičiumi gausus, bet pasirodė gan gražiai ir stipriai.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel: 364-4658

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL, Tel: (514)-842-1231,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1 Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.

4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4 Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5 Tel.: 931-4024

Notarė
RŪTA POCAUSKAS-RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143
SUN LIFE BUILDING,
Montreal, Québec, H3B 2V6
Fax: 871-1784; Tel: 871-1430.

• NAUJŲ METŲ sutikimas, surengtas L.K. MINDAUGO Šaulių Kuopos, praėjo ypatingai smagioje nuotaikoje. Kuopos pirm. Aug. Mylė pasveikino svečius, o Naujieji Metai pasirodė puošnia-me pavidale. J. Šiaučiulis pasveikino visus KLB Montrealio A-kės ir visų šaulių vardu. Grojo gerai parinkta J. Šulmistro plokš-telių muzika, netrūko ir šokėjų S.J. Rimeikiai paruošė su tarka gerą bufetą. Veikė baras, pravesta loterija. D.

• DĖKOJAME už atsiųstus šventinius sveikinimus, kurių šiemet ypatingai daug esame gavę! "NL"

LIETUVIŲ ŽVEJŲ-MEDŽIOTOJŲ KLUBO "NIDA" ISIKŪRIMO 25 METŲ SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

1992 m. SAUSIO mėn. 19 d. 12 val.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE
PROGRAMOJE: • Sukaties apžvalga
• Meninė dalis - kvartetas, vadovaujamas J. KISIELIAUS, akordeonistas - J. RIMEIKIS
• Šilti pietūs, baras, loterija

VISŲ MALONIAI KVIEČIAME DALYVAUTI!

DALYVAVIMAS: \$ 10.- KLUBO VALDYBA

Maloniai kviečiame visus sekmadienį 1992 m. sausio 26 d. 12 val.

Į SESELIŲ NAMŲ SALE SUSIPAŽINTI SU

DAIL. ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS MONOGRAFIJA

PROGRAMOJE: • Vaizdajuostė - L.T.I.
• Supažindinimas su knyga - Birutė VAITKŪNAITĖ-NAGIENĖ
• Paroda
• Kava, pyragaičiai

ĮEJIMAS - Laisva auka.

VAIVORYKŠTĖ

Amber communication services inc.

1992 Lithuanian Business Directory

Visos Kanados Lietuvių Dėmesiiui

Pirmasis "Kanados-Lietuvių Biznio Žinynas" pasirodys 1992m pradžioje. Kanados Lietuviams jis bus išplatintas nemokamai. Žinynas bus labai reikalingas ir laisvoje Lietuvoje! Mes, Kanados Lietuviai turime pirmą, ir labai gerą progą, atnaujinti tarpusavio ryšį, pateikti tikslią informaciją apie esamą ir būsimą verslą, įvairius objektus, produktus, gamybą bei patarnavimus.

Mūsų pirmojo Lietuviško Biznio Žinyno, leidėjų, pagrindinis tikslas yra:

- Nurodyti tikslius gamyklų, firmų, agentūrų, medicininių įstaigų, verslų ir kultūros objektų adresus.
- Išryškinti pagrindines jų kryptis ir tendencijas.
- Duoti tikslią informaciją apie esamas ir besikuriančias bendroves.
- Padėti greitai rasti reikalingą biznio verslą, parduotuvę, reikalingą gydytoją, dantistą, advokatą, architektą ir t.t.

Šis specialus "Žinynas" ypatingas tuo, kad jame chronologine tvarka (su žemėlapiais!) bus išdėstytos svarbiausios ir jums būtinos reklamos. Nors ir kaip gerai jums sekasi, bet jūs vis tiek eikvojate brangų laiką, ieškodami kokio nors reikalingo adreso, objekto ar prekės. Tuo pačiu metu gal ir jūs ieško, ir dažnai be rezultatų.

Nepatekę į Žinyną, prarasite daug šansų ir galimybių!

Mūsų Žinynas - jūsų didžiausias pagalbininkas!

Amber Communication Services Komitetas.

Siųskite šiuo adresu: **Amber Communication Services Inc.**
1558 Bloor St. West
Toronto, Ontario, M6P 1A2

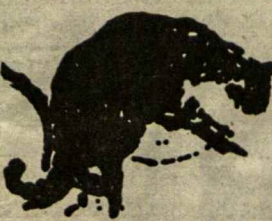
Norėdami gauti smulkesnę informaciją, prašome užpildyti, ir atsiųsti šią formą.

Vardas:

Adresas:

Telefonas: FAX:

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijas, radijas, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: **LEON SERVICE**,
5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel: (514)-488-3363;
Toronto tel: (416)-886-7659.
Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, SONY, SANYO
Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299.
Video camera \$1299.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6 Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5 Tel. 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve, Montreal, Qué. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907A Rosemont Boulv.

AKTYVAS - VIRŠ \$29,000,000; REZERVAS - VIRŠ MILIJONO

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.7 %	Taupymo special 3½%
Certifikatus 2 m.7½%	Taup. su gyvyb. dr. 4 %
Terminuotus indėlius:	Taupymo kask. 4½%
1 metų 6¼%	Einamos sask. 4 %
180 d. - 364 d. 6 %	RIFF-RRSP term. 1 m. 7¼%
120 d. - 179 d. 6 %	RRIF - RRSP term. 2 m. 7¼%
60 d. - 119 d. 6 %	RRIF - RRSP taup. sask. 4½%
30 d. - 59 d. 4½%	

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 8¼%; Asmenines - nuo 10%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirm., antr., treč. 9.00-3.00	Pirmadieniais 10.00- 2.00
Ketvirtadieniais 12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais 10.00- 6.00	2.00-6.00

PARDUODU

retas lietuviškas knygas. Atvykite pasižiūrėti.

Tel: 489-2310

Kalbu angliškai ir prancūziškai. Juris Poruks

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel: 722-3545; Res: 256-5355

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B., DONNA SVRAKA A.I.B.
PETRAS ADAMONIS C.I.B.

Greitas ir tikslus patarnavimas.

Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel: 669 - 8834

EAGAN REALTIES INC

5344 VERDUN AVE., VERDUN, H4H 1K4

Nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo
patarnavimas

BRONIUS NIEDVARAS

Bus: 766-3586

Res.: 487-4938

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

• LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokestis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Qué. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res: 729-2446

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA